

VALSTYBINĖ MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBA

2010 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2011 m. vasario 15 d.

Vilnius

TURINYS

I. ĮŽANGA	3
II. VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI	5
1-asis strateginis tikslas	5
1.7 programa „Valstybinė maisto ir veterinarinė kontrolė“	7
1.81 programa „Specialioji maisto tvarkymo valstybinės veterinarinės priežiūros programa“	31
1.2 programa „Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos sistemos administravimo ir tobulinimo programa“	33
71.11 programa „Specialioji užkrečiamųjų ligų kontrolės programa (ES lėšos)“	42
III. PLANUOJAMO LAIKOTARPIO VEIKLOS PRIORITETAU	44

I. IŽANGA

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau – Tarnyba) – vykdomosios valdžios institucija, įgyvendinanti tiekiamo rinkai maisto saugos ir kokybės, gyvūnų sveikatingumo ir gerovės srities valstybės politiką, užtikrinanti vartotojų teises maisto ir su maistu susijusių paslaugų teikimo srityse.

Tarnybos veikla tiesiogiai priklauso nuo Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės prioritetinių kryptių ir formuojamos politikos vartotojų teisių apsaugos, žemės ūkio vystymo, maisto saugos ir kokybės, gyvūnų sveikatingumo ir gerovės srityse. Tarnybos veiklos rezultatams ir strateginių tikslų siekimui tiesioginę įtaką daro ekonominė šalies būklė. Nors 2010 metais buvo pastebimas verslo sąlygų gerėjimas, maisto produktų eksporto ir viso maisto sektoriaus konkurencingumo augimas, tačiau, kaip ir ankstesniais metais, aktualios išliko ir neigiamos šešėlinės ekonomikos augimo tendencijos. Atsižvelgiant į tai, Tarnyba ypač daug dėmesio skyrė kovai su vartotojų klaidinimu, maisto klastojimu ir nelegalia prekyba maisto produktais.

2010 metais Tarnybos vykdomos kontrolės funkcijos dar labiau išplėstos. Tarnyba pradėjo kontroliuoti skerdenų paruošimą klasifikuoti skerdyklose ir vertintojų, klasifikuojančių ir ženklinančių gyvulių skerdenas, darbą. Dar viena 2010 metais Tarnybai naujai deleguota funkcija – tvirtinti ir registruoti ūkio subjektus, kurie verčiasi pirmine pašarų gamyba, pašarų priedų, premiksų, kombinuotųjų pašarų gamyba, laikymu, fasavimu, pakavimu, transportavimu ir tiekimu rinkai.

Siekiant sustiprinti maisto produktų realizavimo vidaus rinkoje kontrolę ir vartotojų teisių apsaugą maisto ir su juo susijusių paslaugų teikimo srityje, Tarnyba glaudžiai bendradarbiavo su Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos ir Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos pareigūnais. Buvo vykdomi bendri patikrinimai, operatyviai keičiamasi informacija apie pastebėtas galimas nusikalstamas veikas finansų sistemai ir kitus neigiamus procesus.

Atsižvelgiant į augantį susidomėjimą ekologija ir vis didėjančią ekologiškų maisto produktų poreikį, Tarnyba ir viešoji įstaiga „Ekoagros“ pasirašė bendradarbiavimo sutartį. Šalys įsipareigojo bendradarbiauti kontroliuojant ekologiškus maisto produktus ir ekologinės gamybos ūkio subjektus, užtikrinti efektyvią neleistinų ekologinėje gamyboje naudoti medžiagų ir sudedamųjų dalių kontrolę.

Įvertinus atsakingų institucijų bendradarbiavimo kritinėse situacijose patirtį ir akivaizdžią būtinybę tobulinti bendrų veiksmų koordinavimą operatyviai tiriant žuvų ir laukinių gyvūnų gaišimo priežastis, 2010 m. lapkričio mėn. Tarnyba pasirašė trišalę sutartį su Aplinkos apsaugos agentūra ir Žuvininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos.

Siekiant efektyviai, koordinuotai, mažiausiomis sąnaudomis ir kuo mažiau trikdant kontroliuojamų subjektų veiklą vykdyti valstybinės priežiūros funkcijas, vienu iš prioritetų 2010 m. išliko modernus informacijos valdymas. Tarnyba, įgyvendindama „e. valdžios“ priemones, suteikė teisę verslo subjektams tiesiogiai naudotis vieninga Europos Sąjungos Prekybos kontrolės ir ekspertizių informacine sistema (toliau – TRACES). Atsakingos institucijos visoje Europos Sąjungoje gyvūnų ir gyvūninių produktų siuntas, skirtas prekybai Bendrijoje bei eksportui, sertifikuoja elektroniniu būdu, naudojant TRACES sistemą. Taip užtikrinama veterinarinė kontrolė ir efektyvus produktų atsekamumas visoje Europos Sąjungos teritorijoje. Verslo subjektų tiesioginis prisijungimas prie TRACES sistemos leido sumažinti biurokratinės procedūras ir laiko sąnaudas, Tarnybos pareigūnai gali kur kas operatyviau patikrinti ir sertifikuoti siuntas.

Tarnybos veiklai įtakos turėjo ir 2010 metais priimtas sprendimas reorganizuoti Tarnybos, kaip Vyriausybės įstaigos, ir jai pavaldžių įstaigų administracijos struktūrą, taip pat ir įstaigos vadovų pasikeitimas.

Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo.

Igyvendinant Vyriausybės 2010-05-04 nutarimo Nr. 511 "Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo" nuostatas, Tarnyba aktyviai dalyvavo Produktų saugos priežiūros grupės veikloje. Nuo 2010 m. liepos mėn., bendradarbiaujant su kitomis grupės narėmis: Valstybine ne maisto produktų inspekcija prie Ūkio ministerijos, Lietuvos metrologijos inspekcija, Valstybine augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos ir kt. buvo parengtas bendrų patikrinimų reglamento projektas, sudaryti bendrų patikrinimų planai.

2010 m. (liepos – gruodžio mėn.) Tarnyba atliko 291 bendrą patikrinimą su kitomis kontroliuojančiomis institucijomis: su Lietuvos metrologijos inspekcija – 199 patikrinimus, su Valstybine ne maisto produktų inspekcija – 32 patikrinimus, su Valstybine ne maisto produktų inspekcija ir Lietuvos metrologijos inspekcija – 37 patikrinimus, su Valstybine augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos – 23 patikrinimus.

2010 m. apskričių, miestų, rajonų valstybinių maisto ir veterinarijos tarnybų (toliau – teritorinės VMVT) specialistai vykdė bendrus tikrinimus, organizavo pasitarimus, keitėsi turima informacija apie fizinius ir juridinius asmenis, apie patikrinimų metu nustatytus pažeidimus su Valstybine mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos, Valstybine darbo inspekcija, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, Policijos departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos, Muitinės departamentu prie Finansų ministerijos, Valstybinės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos Nacionaline mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos, rajonų savivaldybių žemės ūkio skyriais.

Tarnyba 2010 m., siekdama optimizuoti atliekamas priežiūros funkcijas, pakeitė valstybinės kontrolės tvarką reglamentuojančias, Tarnybos direktoriaus įsakymais patvirtintas kokybės sistemos programas ir darbo instrukcijas. Pakeista ūkio subjektų suskirstymo į rizikos grupes metodika ir atitinkamai adaptuota „šviesoforo“ principu veikianti valstybinės kontrolės planavimo ir vykdymo sistema. Šie pakeitimai leido sumažinti planinių ūkio subjektų patikrinimų skaičių. Taip pat didelis dėmesys buvo skiriamas pažeidimų prevencijai ir bendradarbiavimui su ūkio subjektais, efektyviau paskirstomos valstybinei kontrolei skiriamos lėšos.

2010 m. Tarnyba ir jai pavaldžios įstaigos teikė ūkio subjektams metodinę pagalbą – parengtos 362 raštiškos konsultacijos ir išaiškinimai. Per 2010 į Tarnybą ir jai pavaldžias įstaigas konsultacijų ar paslaugų kreipėsi daugiau kaip 278 tūkst. interesantų.

Dėl administracinės naštos mažinimo.

2010 m. nustatyti trumpesni importuojamo negyvūninio maisto mėginių laboratorinių tyrimų atlikimo terminai – Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto (toliau – Institutas) Laboratorijos departamentui ir Klaipėdos apskrities VMVT laboratorijai pavesta greitai gendančio importuojamo negyvūninio maisto siuntų mėginius ištirti ne ilgiau kaip per 2 darbo dienas ir, prireikus, tokio maisto siuntų mėginių pakartotinius tyrimus atlikti ne ilgiau kaip per 5 darbo dienas. Kitus importuojamo negyvūninio maisto siuntų mėginius pavesta ištirti ne ilgiau kaip per 15 darbo dienų. Šie pakeitimai leido sutrumpinti importuojamo negyvūninio maisto siuntų išleidimo į rinką procedūras, sumažinti sandėliavimo muitinės sandėliuose kaštus.

2010 m. pakeisti Tarnybos direktoriaus įsakymais tvirtinami teisės aktai, kuriuose numatyta Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymą (Žin., 2009, Nr. 153-6901) atitinkanti asmenų kreipimosi tvarka – tiesiogiai į kompetentingą instituciją, įskaitant kreipimąsi elektroninėmis priemonėmis, ir per kontaktinį centrą. Taip pat panaikintas reikalavimas, kreipiantis dėl veterinarinio patvirtinimo, pateikti patvirtintas kopijas dokumentų, dėl kurių autentiškumo nekyla abejonių arba kuriuos Tarnyba gali gauti iš kitų valstybinių institucijų tiesiogiai. Be to, 2010 m. tiksliai apibrėžtas terminas, per kurį turi būti patvirtintas to prašantis valstybinės veterinarinės kontrolės objektas (Valstybinės veterinarinės kontrolės objektų, išskyrus maisto tvarkymą, veterinarinio patvirtinimo reikalavimų 10 punktas).

Daugiau Tarnybos direktoriaus įsakymų 2010 m. pakeisti nepavyko dėl teisinio neaiškumo – visus 2010 m. Vyriausybėje ir Seime buvo svarstomi pagrindiniai specialieji

šakiniai Tarnybos veiklą reglamentuojantys teisės aktai – Veterinarijos, Maisto, Geriamojo vandens įstatymų pakeitimo įstatymų projektai iš kurių tik Veterinarijos įstatymo pakeitimo įstatymas ir Geriamojo vandens įstatymo pakeitimo įstatymais buvo priimti, numatant jų įsigaliojimo datą - 2011-07-01). Pažymėtina, kad Maisto įstatymo pakeitimo įstatymo projekto rengėjai priėjo išvados reglamentuoti maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo pažymėjimų išdavimą įstatymu (žiūrėti Maisto įstatymo pakeitimo įstatymo projektus Nr. XIP-1177(2), XIP-1177(3), XIP-1177(4), todėl Tarnyba nerengė atitinkamų Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus įsakymų pakeitimų projektų.

II. VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI

Tarnybos strateginis tikslas – *įgyvendinant socialiai atsakingą maisto ir veterinarijos srities Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos politiką, stiprinti visuomenės sveikatą ir vartotojų apsaugą, susijusią su maisto sauga ir kokybe, užtikrinti aukšto lygio gyvūnų sveikatingumą ir gerovę.*

Strateginiam tikslui pasiekti ir užsibrėžtiems uždaviniams įgyvendinti Tarnyba, vadovaudamasi rizikos analizės principais ir akredituotais kokybės sistemos reikalavimais, atlieka maisto kontrolę negyvūninio maisto gamybos, rinkos, viešojo maitinimo paslaugų teikimo, geriamojo vandens tiekimo subjektuose, gyvūninio maisto tvarkymo subjektuose, vaistinėse, kuriose prekiaujama maisto papildais, specialios paskirties ir kitais maisto produktais, Krašto apsaugos ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos ir vidaus reikalų statutinių įstaigų, Kalėjimų departamento prie Teisingumo ministerijos bei jų teritorijose esančiuose maisto tvarkymo subjektuose vykdo gyvūnų užkrečiamųjų ligų, gyvūnų gerovės, šalutinių gyvūninių produktų, pašarų ir veterinarinės medicinos produktų kontrolės programas, parengtas pagal ES teisės aktų reikalavimus, kurios užtikrina gyvūnų sveikatos apsaugą, gyvūnų gerovės reikalavimų įgyvendinimą.

Tarnybos strateginio tikslo pasiekimus atspindi *2 efekto kriterijai*. Buvo planuojama, kad šie kriterijai 2010 m. pasieks tokias reikšmes:

1. Valstybinės maisto kontrolės efektyvumo didėjimas:

1.1. Vykdam valstybinę maisto kontrolę, pagerės maisto kokybė ir sauga – 89 %, ir

1.2. Sumažės žmonių grupinių susirgimų dėl nesaugaus maisto – ne daugiau 23 atvejų.

2. Valstybinės veterinarinės kontrolės efektyvumo didėjimas:

2.1. Vykdam efektyvią valstybinę veterinarinę kontrolę, sumažės pasiutligės atvejų – ne daugiau 50 atvejų, ir

2.2. sumažės paukščių sergamumo salmonelioze paplitimas – 3 % (išreikštas bendro mėginių ir mėginių, kuriuose nustatyta *Salmonella* santykiu).

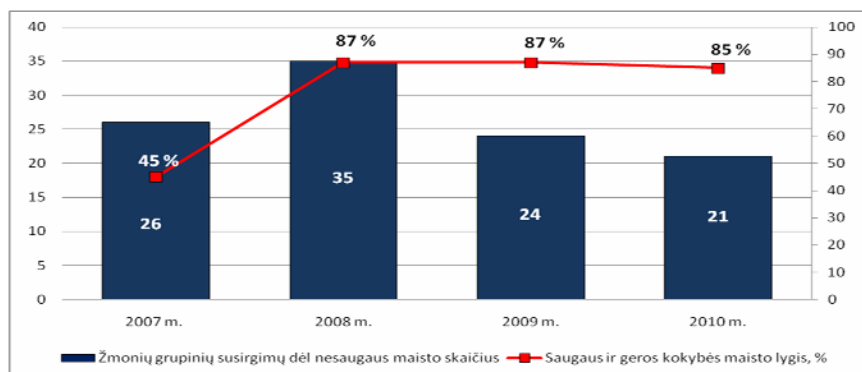
Pirmojo efekto kriterijaus „Valstybinės maisto kontrolės efektyvumo didėjimas“ planuotos reikšmės pasiektos iš dalies. Vykdam valstybinę maisto kontrolę, pagerės maisto kokybė ir sauga šalyje, 2010 m. pasiekta rodiklio reikšmė - 85%. Reikšmė apskaičiuojama įvertinus bendro patikrinimų ir patikrinimų, kurių metu nenustatyta maisto saugos ir kokybės pažeidimų santykį. Šiam rodikliui tiesioginę įtaką daro šalies ekonominė padėtis, todėl sumažėjus dalies maisto tvarkytojų galimybėms vykdyti numatytus veiklos sąlygų gerinimo planus, investuoti į efektyvesnes savikontrolės programas ar darbo priemones, planuota rodiklio reikšmė įvykdyta 96%.

Dėl nesaugaus maisto žmonių grupinių susirgimų skaičius 2010 metais sumažėjo iki 21 atvejo. Rodiklio reikšmė įvykdyta 109 % nes, Tarnybai peržiūrėjus maisto tvarkymo subjektų suskirstymo į rizikos grupes metodiką, sugriežtinta maisto tvarkymo subjektų užsiimančių

viešojo maitinimo paslaugų teikimu, kontrolė (ypač atkreipiant dėmesį į kryžminę taršą ir higienos pažeidimus). Be to, sumažėjus šalies gyventojų perkamajai galiai, populiariesniu tapo ne maitinimasis viešojo maitinimo įstaigose, o gaminimas namuose.

1 paveikslas

Valstybinės maisto kontrolės efektyvumas

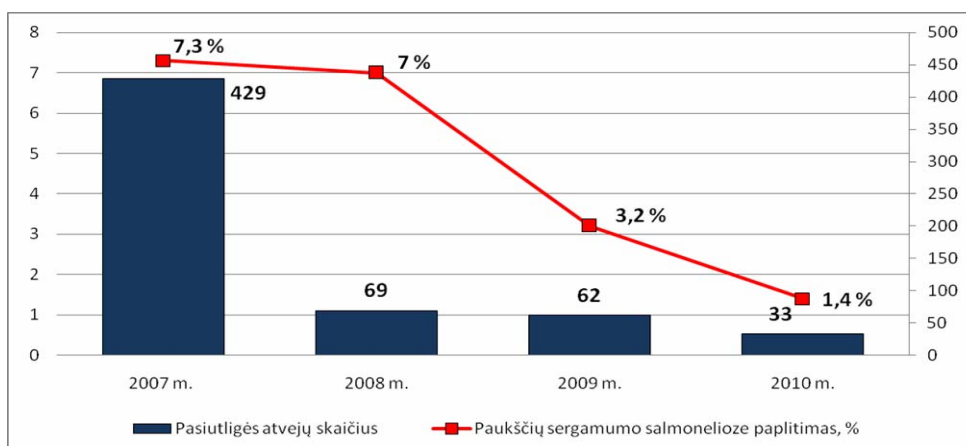
Šaltinis – Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos 2008–2010 m. statistiniai duomenys.

Antrojo efekto kriterijaus „Valstybinės veterinarinės kontrolės efektyvumo didėjimas“ abi planuotos reikšmės viršytos, nes planuojant šias reikšmes nebuvo atitinkamai įvertintas Tarnybos įgyvendintų priemonių efektyvumas. Vykdamas efektyvią valstybinę veterinarinę kontrolę, šalyje nustatyta mažiau pasiutligės atvejų – 2010 m. pasiekta rodiklio reikšmė 33 pasiutligės atvejai. Keletą praėjusių metų šio rodiklio reikšmės nebuvo įvykdomos dėl iš kaimyninių šalių (Rusijos ir Baltarusijos) migruojančių ir užkratą platinančių laukinių gyvūnų. Atsižvelgiant į tai, 2010 m. optimizuota laukinių gyvūnų vakcinacijos programa, orientuojantis į rizikingiausius šalies regionus. Tarnybos pritaikytų naujų priemonių efektyvumas lėmė, kad 2010 m. rodiklio reikšmė įvykdyta 134 %.

Paukščių sergamumo salmonelioze paplitimo sumažėjimą iki 1,4 % lėmė Tarnybos įvykdyta eilė priemonių, dėl kurių planuota rodiklio reikšmė įvykdyta 154 %. Siekiant sumažinti salmoneliozės paplitimą, 2010 m. pagrindinis dėmesys buvo kreipiamas į veislinius pulkus, kadangi su šia paukščių grupe *Salmonella* yra perduodama ir platinama kitoms paukščių grupėms: dedeklių vištų, broilerių. Sumažinus salmonelių paplitimą veisliniuose pulkuose pasiekti geresni nei planuota salmoneliozės paplitimo kontrolės rezultatai kituose paukščių pulkuose, kiaušiniuose ir paukščių mėsoje.

2 paveikslas

Valstybinės veterinarinės kontrolės efektyvumas

Šaltinis – Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos 2008–2010 m. statistiniai duomenys.

1.7 programa „Valstybinė maisto ir veterinarinė kontrolė“

Ši programa apima visus maisto ir veterinarinės kontrolės etapus pagal principą „Nuo lauko (tvarto) iki stalo“. Ji skirta Lietuvoje pagaminto, įvežto, importuoto ir tiekiamo Lietuvos rinkoje maisto, pašarų, gyvūnų, gyvūninių produktų ir veterinarinių vaistų ir veterinarinių biocidų valstybinei kontrolei finansuoti. Programa apima valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės organizavimo ir vykdymo principus, pagrįstus rizikos vertinimu.

Valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės programos lėšos skirtos Tarnybai pavaldžių įstaigų darbuotojų darbo užmokesčiui bei išlaidoms, reikalingoms nuostatuose numatytų funkcijų vykdymui užtikrinti.

Šiai programai įgyvendinti keliami tikslai:

1. Vykdyti efektyvias gyvūnų ligų prevencijos priemones, užtikrinti gyvūnų užkrečiamųjų ligų ir zoonozų paplitimo mažėjimą.
2. Užtikrinti gyvūnų gerovės reikalavimų įgyvendinimą gyvūnų laikymo vietose, skerdyklose ir gyvūnus vežant.
3. Užtikrinti valstybinę maisto kontrolę visais maisto tvarkymo etapais, kad tiekiamas rinkai ir eksportuojamas maistas atitiktų teisės aktų nustatytus saugos, kokybės, ženklavimo ir kitus privalomuosius reikalavimus.
4. Užtikrinti, kad rinkai būtų tiekiami geros kokybės, saugūs, nekenksmingi gyvūnams ir aplinkai pašarai.
5. Apsaugoti Lietuvos Respublikos teritoriją nuo gyvūnų arba žmonių užkrečiamųjų ligų, kilusių dėl šalutinių gyvūninių produktų netinkamo tvarkymo.
6. Užtikrinti, kad Lietuvos Respublikos rinkoje būtų saugūs, geros kokybės, efektyvūs ir nustatytuosius reikalavimus atitinkantys veterinariniai vaistai ir biocidai.
7. Apsaugoti Lietuvos Respublikos ir Europos Bendrijos teritoriją nuo nesaugaus maisto, pašarų, gyvūnų užkrečiamųjų ligų ir užtikrinti transportuojamų gyvūnų gerovės kontrolę.
8. Siekiant optimizuoti rizikos valdymą maisto ir veterinarijos srityse bei informacijos teikimą apie pavojus vartotojams ir socialiniams partneriams, vykdyti rizikos vertinimą.

Įgyvendindama šią programą Tarnyba prisidėjo prie Lietuvos Respublikos vyriausybės prioriteto „Kelti žmonių gerovę, stiprinti šeimą, mažinti skurdą ir socialinę atskirtį, didinti geros kokybės užimtumą, užtikrinti sveiką ir saugią gyvenamąją aplinką, smarkiai sumažinti energijos ir šilumos suvartojimą modernizuojant ir atnaujinant daugiabučius namus, siekti tolesnės kaimo ekonominės ir socialinės plėtros“ įgyvendinimo.

Įgyvendinant pirmąją programos tikslą, Tarnyba vykdė jai pavestas funkcijas gyvūnų užkrečiamųjų ligų apsaugos srityje. 2010 m. didelį susirūpinimą kėlė gyvūnų pavojingos užkrečiamosios ligos, nustatytos kaimynines šalyse, o taip pat šalyse, su kuriomis yra glaudūs prekybiniai santykiai. Rusijoje, nustačius afrikinį ir klasikinį kiaulių marą, imtasi sugriežtintų apsaugos priemonių. Rumunijoje, Bulgarijoje, Danijoje, Italijoje, Olandijoje nustačius paukščių gripo atvejus bei Niukaslo ligą Belgijoje, Vokietijoje ir Olandijoje, pritaikytos būtinios priemonės tam, kad apsisaugoti nuo pavojingų virusų patekimo į mūsų šalį. Didelį susirūpinimą kėlė įvežami galvijai iš kitų ES šalių, kuriose plačiai išplitusi mėlynojo liežuvio liga (toliau – MLL). Dėl šios ligos pirmą kartą buvo atliekami MLL vektorių (*Culicoides* mašalai) tyrimai Lietuvoje. Ne mažesnė grėsmė nei afrikinio kiaulių maro protrūkiai Rusijoje yra snukio ir nagų ligos išplitimas Turkijoje bei kiaulių vezikulinė liga, kuri buvo patvirtinta Italijoje.

2010 m. Tarnyba atnaujino pavojingų užkrečiamųjų ligų neatidėliotųjų priemonių planus: klasikinio kiaulių maro, paukščių gripo ir Niukaslo ligos, mėlynojo liežuvio ligos, kiaulių vezikulinės ligos bei snukio ir nagų ligos. Atsižvelgiant į riziką, Tarnyboje buvo parengti nauji afrikinio kiaulių maro ir afrikinės arklių ligos neatidėliotųjų priemonių planai. Siekiant pagerinti teritorinių VMVT pasiruošimą pavojingų užkrečiamųjų ligų likvidavimui, pradėtas neatidėliotųjų priemonių planų ir priemonių reguliarus tikrinimas. Sukurta

vadovavimo komunikacijos sistema ir neatidėliotinių priemonių planai, į kuriuos įtraukti kriterijai ir reikalavimai, Bendrijos teisės aktuose nustatyti visoms pagrindinėms epizootinėms ligoms. Neatidėliotinių priemonių epizootinių ligų atvejų planų likvidavimo programas gerai įvertino Europos Komisijos Sveikatos ir vartotojų reikalų Generalinis Direktoratas.

Dar vienas svarbus Tarnybos pasiekimas ir efektyvaus programos įgyvendinimo rodiklis – 2010 m. liepos 8 d. Europos Komisijos priimtas sprendimas, kuriuo Lietuva oficialiai pripažinta laisva nuo avių ir ožkų bruceliozės (*B. Melitensis*) šalimi.

Tikslo pasiekimo rezultatai įvertinti atsižvelgiant į strateginiame veiklos plane numatytus rezultato ir produkto vertinimo kriterijus:

Sumažės pasiutligės atvejų.

2010 m. buvo tęsiama laukinių gyvūnų vakcinacijos nuo pasiutligės programa. Lietuvos Respublikos teritorijoje buvo išmėtyta 2.600.000 jaukų su pasiutligės vakcina. 2010 m. Lietuvoje užregistruota 33 pasiutligės atvejai, tai 30 atvejų mažiau negu 2009 metais ir 17 atvejų mažiau nei buvo planuota. 2010 m. lapkričio 9 d. lankydami Europos Komisijos ekspertai palankiai įvertino Lietuvoje vykdomą laukinių gyvūnų vakcinaciją prieš pasiutligę.

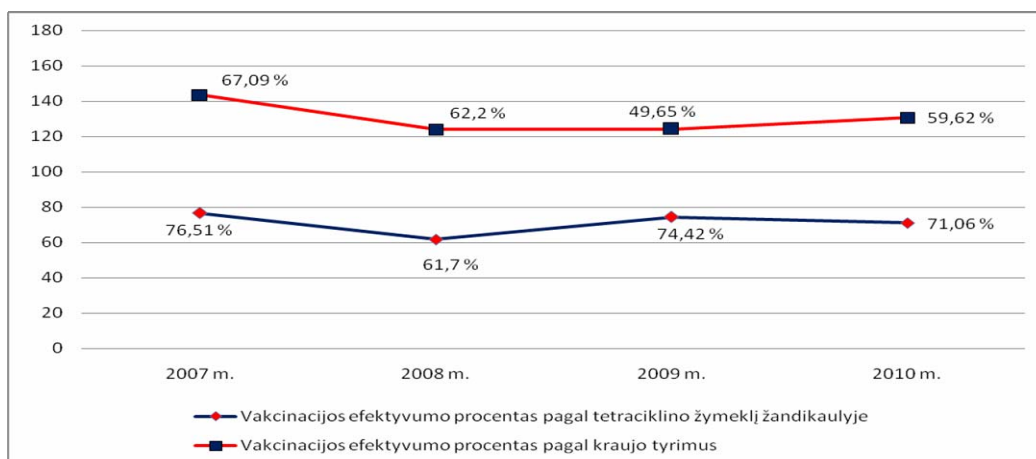
Statistika apie nustatytus pasiutligės atvejus per pastaruosius metus

	Nustatyta viso pasiutligės atvejų	Nustatyta pasiutligės laukinių gyvūnų		Nustatyta pasiutligės naminių gyvūnų		Pastabos
		skaičius	%	skaičius	%	
2005 m.	1652	1312	79,4	340	20,5	
2006 m.	2232	1883	84,3	349	15,6	
2007 m.	432	313	72,4	119	27,5	1800 atvejų mažiau negu 2006 m.
2008 m.	69	47	68,1	22	31,9	363 atvejų mažiau negu 2007 m., tačiau padidėjo naminių gyvūnų procentas
2009 m.	63	49	77,4	14	22,5	6 atvejais mažiau negu 2008 m.
2010 m.	33	31	93,9	2	6	30 atvejų mažiau negu 2009 m.

2010 m. daugiausia pasiutligės atvejų nustatyta Šalčininkų rajone – 10, Ignalinos rajone nustatyti – 6 atvejai. Zarasų ir Vilniaus rajonuose – po 3 atvejus. 2010 m., kaip ir 2009 m., daugiausia atvejų nustatyta tuose rajonuose, kurie ribojasi su Baltarusija (2010 m. nustatyti 22 atvejai, 2009 m. – 47 atvejai).

3 paveikslas

Pasiutligės vakcinacijos efektyvumo procentas

Sumažės paukščių sergamumas salmonelioze

Pirminės gamybos lygyje pasireiškiančios zoonozės turi būti tinkamai kontroliuojamos. Paskutiniaisiais metais Lietuvoje sparčiai pasikeitus žmonių mitybos poreikiams, paukštinkystė tapo viena svarbiausių žemės ūkio šakų. Siekiant sumažinti dėl nesaugaus maisto kilusių žmonių grupinių susirgimų skaičių, būtina mažinti *salmonella* paplitimą pirminėje gamybos grandyje, o pirmasis laiptas į maisto grandinę yra paukštynų kontrolė. Tobulinant paukštynų kontrolės sistemą per 2010 m. buvo praversti zoonozių mokymai teritorinėms VMVT. Rugsėjo mėnesį vyko mokymai „Zoonozių ir pavojingų užkrečiamųjų gyvūnų ligų epidemiologija, stebėseną, kontrolė ir prevencija bei rizikos analizė“. Dalyvavo apskričių ir rajonų epizootologai. Spalio mėnesį pagal Prancūzijos Generalinio maisto direktorato ir Tarnybos pasirašytą memorandumą vyko dviejų dienų mokymai „Paukščių salmoneliozės ir kampilobakteriozės kontrolė“, iš kurių vieną dieną vyko praktiniai užsiėmimai paukštyne dėl mėginių ėmimo.

Palyginus 2009 m. ir 2010 m. valstybinės salmoneliozės tyrimų rezultatus galima daryti išvadą, kad buvo paimtas panašus mėginių skaičius ir ištirtas panašus pulkų skaičius, tačiau 2010 m. buvo nustatyta beveik dvigubai mažiau salmonelių atvejų.

	Pulkų skaičius	Teigiamų pulkų skaičius	Mėginių skaičius	Teigiamų mėginių skaičius
2009 m.	368	12	526	15
2010 m.	387	5	560	8

2010 m. paukščių sergamumas salmonelioze siekė 1,4 %, o tai daugiau negu 2 kartus mažiau nei buvo planuota. Toks rodiklis pasiektas dėl pakeisto valstybinės kontrolės modelio, pagrindinį dėmesį nukreipiant į rizikingiausius, veislinius pulkus, kadangi su šia paukščių grupe *salmonella* perduodama ir platinama į kitas paukščių grupes: dedeklių vištų, broilerių. Sumažinus salmonelių paplitimą veisliniuose pulkuose pavyko pasiekti geri kontrolės rezultatai paukščių pulkuose, kiaušiniuose ir paukščių mėsoje.

Pavojingų gyvūnų užkrečiamųjų ligų tyrimų skaičius ir rezultatai.

Daugiausia rūpesčio iš invazinių ligų kelia trichineliozė, nes ja nuo gyvulių užsikrečia ir žmonės. Per 2010 m. ištyrus 723408 kiaules, nustatyta 16 kiaulių trichineliozės atvejų (2009 m. ištyrus 549146 kiaules, nustatyti 7 trichineliozės atvejai). Ištyrus 22600 sumedžiotų šernų, nustatyti 92 trichineliozės atvejai. Iš 2250 ištirtų arklių trichineliozė nenustatyta. Iš 9 lapių trichineliozė nustatyta 6 lapėms. Ištyrus 2 mangutus abiem nustatyta trichineliozė. Kitiems ištirtiems 26 naminiams ir laukiniams gyvūnams trichineliozė nenustatyta.

Lietuva vykdo snukio ir nagų ligos monitoringo programą, pagal kurią 2010 m. buvo ištirta 58 galvijų, 374 kiaulių, 40 avių ir ožkų, 94 šernų, 4 elnių, 7 stirnų, 17 kitų laukinių gyvūnų kraujo mėginių. Reaguojančių nerasta.

Dėl klasikinio kiaulių maro 2010 m, ištyrus 4815 kiaulių ir 126 šernus teigiamų atvejų nenustatyta.

Dėl vezikulinės ligos 2010 m. ištyrus 4174 kiaules ir 81 šerną, teigiamai reagavusių nustatyta nebuvo.

Mėlynojo liežuvio ligos atžvilgiu 2010 m. ištyrus 27 843 galvijus, 233 avis ir 5 ožkas ir 9 laukinius atrajotojus teigiamai reagavusių nebuvo.

2010 m. dėl užkrečiamosios spongiforminės encefalopatijos (toliau – GSE) greituoju Bio-Rad tyrimo metodu ištirti 84973 galvijai (iš jų 81381 paskerstas sveikas (iš jų 4213 ištirti komerciniais tikslais), 1577 priverstinai paskersti vyresni kaip 24 mėn. amžiaus, 206 priverstinai paskersti sergantys, 1809 nugaišę, 2279 avys (iš jų 2263 paskerstos sveikos ir 16 nugaišusių) ir 77 ožkos (iš jų 71 paskersta sveika, 6 nugaišusios). Sergančių nenustatyta.

2010 m. dėl galvijų bruceliozės ištirtos 12034 bandos, 138412 galvijų, tiriant jungtinius pieno mėginius. Ištyrus iš 23138 bandų 96339 karvių kraujo serumo mėginius tame tarpe ir pakartotinai – užkrėstų galvijų nenustatyta. Taip pat ištirti 5008 galvijai komerciniais tikslais –

užsikrėtusių nenustatyta. Dėl abortų ištyrus 49 abortuotų vaisių 85 kraujo mėginiai, teigiamų nenustatyta.

2010 m. dėl kiaulių, avių ir ožkų bruceliozės buvo ištirtos 31122 kiaulės, 338 avys ir 18 ožkų, teigiamai reaguojančių nenustatyta.

2010 m. dėl tuberkuliozės ištyrus 547178 galvijus (tame tarpe ir 2 kartus), pakartotinos alerginės reakcijos atliktos 8659 galvijams. Atlikus kontrolinį skerdimą, viename židinyje nustatyti 33 užsikrėtę galvijai. Židinyš likviduotas.

2010 m. dėl tuberkuliozės ištirtos 33037 kiaulės. Reaguojančių į tuberkuliną nebuvo.

2010 m. dėl galvijų leukozės serologiškai ištyrus 11982 bandų (131524 galvijai) pieno mėginius ir pertyrus įtariamai reagavusių jungtinių pieno mėginių 686 karves ir serologiškai ištyrus 99732 galvijų kraujo mėginius, reagavo 63 galvijai. Visi galvijai likviduoti.

2010 m. dėl galvijų infekcinio rinotracheito ištyrus 65 bandas (1351 galviją) teigiamai reagavusių nustatyta 53. Vykdamas ligos likvidavimo programą, suvakcinuoti 15304 galvijai.

2010 m. dėl galvijų virusinės diarėjos ištyrus 1260 galvijų, teigiamai reagavo 40. Profilaktiškai suvakcinuoti 9505 galvijai.

2010 m. dėl paratuberkuliozės ištirti 889 galvijai ir 168 ožkos. Teigiamų atvejų nenustatyta.

2010 m. dėl hipodermozės buvo apžiūrėti 48353 galvijai, hipodermozė nustatyta 62 galvijams. Profilaktiškai nuo susirgimo gydyta 170 galvijų.

2010 m. dėl leptospirozės ištyrus 923 galvijus, nustatytas 41 serologiškai teigiamas atvejis. Gydyti 7497 galvijai. Ištyrus 27 bandose 849 kiaules, rasta 45 serologiškai teigiami atvejai. Kliniškai ir patologoanatomiskai liga nenustatyta. Profilaktiškai suvakcinuotos 81054 kiaulės.

2010 m. dėl infekcinės arklių anemijos 152 bandose ištirti 1211 arklių. Teigiamai reaguojančių, sergančių arklių nebuvo.

2010 m. dėl įnosų 152 bandose ištirti 1183 arkliai. Teigiamai reaguojančių, sergančių arklių nebuvo.

2010 m. dėl Aujeskio ligos 66 kiaulių bandose ištyrus 7821 kiaulę, reaguojančių nebuvo. Vakcinacija nevykdoma. Ištyrus 88 šernus, 12 mėginių aptikti Aujeskio ligos antikūnai.

2010 m. nuo raudonligės suvakcinuotos 494733 kiaulės. Gydytos 895 kiaulės.

2010 m. dėl parvovirusinės infekcijos ištyrus 234 kiaules, teigiamų nenustatyta. Profilaktiškai suvakcinuota 166370 kiaulių.

2010 m. dėl kiaulių kvėpavimo-reprodukcinio sindromo vakcinacijos kontrolės ir ligos stebėsenos ištirti 4478 mėginiai, antikūnai aptikti 29 mėginiuose. Suvakcinuotos 44098 kiaulės.

2010 m. dėl kiaulių mikoplazmozės profilaktiškai suvakcinuotos 370589 kiaulės.

2010 m. dėl kiaulių atrofinio rinito buvo suvakcinuotos 20063 kiaulės.

2010 m. laboratoriniais tyrimais iš gyvulių ir paukščių, ypač jų jauniklių, klinikinės medžiagos buvo išskiriama ligų sukėlėjų: salmonelių, kolibakterijų, pasterelių ir kai kurių kitų.

Esant užsikrėtimo grėsmei gyvūnai buvo vakcinuoti nuo šių ligų (be nurodytų aprašant atskiras ligas): arklių gripo – 1829, arklių rinopneumonijos – 160, kiaulių kolibakteriozės – 148942, galvijų kolibakteriozės – 2398, kiaulių pastereliozės – 17438, rotovirusinės infekcijos – 9111 kiaulių ir 1831 galvijai, hemofiliozės – 141129, triušių hemoraginės ligos – 61579, triušių miksomatozės – 66815 gyvūnų.

Sumažės ūkinių gyvūnų registravimo ir identifikavimo pažeidimų.

Ūkinių gyvūnų (galvijų, avių, ožkų, kiaulių, arklių) laikymo vietos yra registruojamos Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenų bazėje. 2010 m. Lietuvoje buvo registruotos:

- 112466 galvijų laikymo vietos, kuriose laikyta 695522 galvijų,
- 8040 avių ir ožkų laikymo vietų, kuriose laikyta 60916 avių ir ožkų,
- 5624 kiaulių laikymo vietos, kuriose laikytos 704140 kiaulių,
- 5372 arklių laikymo vietos, kuriose laikyta 13369 arkliai.

Dėl ūkinių gyvūnų registravimo ir ženklavimo taisyklių reikalavimų laikymosi 2010 m. iš viso atlikti 14987 patikrinimai ūkinių gyvūnų laikymo vietose. Laikymo vietose patikrinta 302610 galvijų, 932906 kiaulės ir 18814 avių ir ožkų. Patikrinimų metu buvo nustatyta 1457 pažeidimai, tai sudaro 13 % nuo patikrintų laikymo vietų skaičiaus. Galvijų laikytojams 403 atvejais buvo taikytos nuobaudos. Kiaulių laikymo vietose nustatyti 179 pažeidimai, 19 atvejų buvo taikytos nuobaudos. Avių ir ožkų laikymo vietose buvo nustatyti 167 pažeidimai, 41 atveju buvo taikytos nuobaudos.

Antrojo programos tikslo įgyvendinimo rezultatai įvertinti atsižvelgiant į strateginiame veiklos plane numatytus rezultato ir produkto vertinimo kriterijus:

Pagerės gyvūnų gerovės lygis gyvūnų laikymo vietose.

2010 m. ūkinių gyvūnų laikymo vietose atlikti 11538 patikrinimai dėl ūkinių gyvūnų laikymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų gyvendinimo. Patikrinimų metu buvo nustatyti 2538 pažeidimai, tai sudaro 22 % nuo patikrintų laikymo vietų skaičiaus (2009 m. buvo atlikti 14947 patikrinimai, nustatyta 3437 pažeidimai (23 %)). Už nustatytus gyvūnų gerovės pažeidimus 41 ūkinių gyvūnų laikytojai išpėti, 78-iems – skirtos piniginės baudos už 9320 Lt, 6 ūkinių gyvūnų laikytojų patikrinimo medžiaga perduota tolimesniam teisėsaugos institucijų tyrimui.

Pagerės skerdžiamų gyvūnų gerovė.

Siekiant įvertinti gyvūnų apsaugos reikalavimų įgyvendinimą gyvūnų skerdimo metu per ataskaitinį laikotarpį atlikti 398 patikrinimai dėl skerdžiamų gyvūnų gerovės ir jų apsaugos reikalavimų įgyvendinimo (2009 m. – 392 patikrinimai). Patikrinimų metu buvo nustatyta 12 pažeidimų, tai sudaro 3 % nuo bendro patikrinimų skaičiaus gyvulių ir paukščių skerdyklose (2009 m. – 12 pažeidimų (3,06 %)). Už patikrinimų metu nustatytus teisės aktų reikalavimų pažeidimus nuobaudos nebuvo taikytos.

Mažės gyvūnų gerovės reikalavimų pažeidimų gyvūnus vežant.

2010 m. buvo patikrintos ir įvertintos 13456 autotransporto priemonės gyvūnų vežimo metu, skerdyklose, pas prekiautojus bei kitose vietose įskaitant ūkius, kuriose gyvūnai buvo pakraunami ir iškraunami. Atlikti 67 gyvūnų patikrinimai juos vežant keliu, 1548 patikrinimai išvykimo vietose, 10 patikrinimų turgavietėse ir 11687 paskirties vietose.

Per metus nustatyti 78 gyvūnų transportavimo teisės aktų pažeidimai, tai sudaro 0,57 % nuo bendro patikrinimų skaičiaus (2009 m. nustatytas 91 pažeidimas (2 %)). Už padarytus grubius pažeidimus, nubausta 18 asmenų 1360 Lt sumai. Dažniausiai pasitaikantys pažeidimai – netinkamai užpildytas gyvūno vežimo važtaraštis, vežėjai neturi arba ką tik pasibaigęs vežėjo leidimas, viršytas leistinas kelionės laikas vežant trumpais atstumais, ilgais atstumais vežėjai nesustoja pailsinti, pagirdyti veršelių, kitų gyvūnų, kaip nurodyta kelionės žurnale. Kai kurie vežėjai, neturėdami navigacinės sistemos įrangos, nori gyvūnus vežti ilgais atstumais. Dažnai transporto priemonės neturi atžymų apie atliktą dezinfekciją.

Per 2010 m. išduoti 103 vežamų gyvūnų prižiūrėtojų kvalifikacijos pažymėjimai, 9 vežamų gyvūnų prižiūrėtojų pažymėjimai buvo panaikinti.

2010 m. buvo išduoti 29 pažymėjimai ilgoms gyvūnų kelionėms ir 74 pažymėjimai trumpoms gyvūnų kelionėms skirtų kelių transporto priemonėms. Panaikinta atitinkamai – 27 transporto priemonių pažymėjimai ilgoms gyvūnų kelionėms ir 17 transporto priemonių pažymėjimų trumpoms gyvūnų kelionėms. Buvo išduoti 33 leidimai vežėjams, panaikinti 9 vežėjų leidimai. Viso 2010 m. gruodžio 31 d. buvo registruotas 51 vežėjas ilgais atstumais ir 244 vežėjai trumpais atstumais.

Gautų asmenų pranešimų dėl gyvūnų gerovės skaičius.

2010 m. buvo gauti 957 pranešimai dėl gyvūnų gerovės ir sveikatingumo pažeidimų. Pasitvirtino 509 pranešimai, tai sudaro 53 % nuo bendro gautų pranešimų skaičiaus (2009 m. buvo gauti 764 pranešimai, pasitvirtino 388 pranešimai (50,78 %)). Daugiausia pranešimų apie gyvūnų gerovės ir sveikatingumo pažeidimus gaunama apie gyvūnus augintinius – 65 %, apie ūkinius gyvūnus – 23 %, apie laukinius gyvūnus – 6 %. Dėl netinkamų pašarų gauti 5

pranešimai, iš kurių 1 pasitvirtino. Per 2010 m. už nustatytus pažeidimus tiriant pranešimus apie gyvūnų gerovę ir sveikatingumą skirtos 99 piniginės baudos, kurių suma 4840 Lt. 1 byla perduota teismui.

2010 m. buvo atlikta 20 Gyvūnų globos namų patikrinimų. Nustatyta 12 teisės aktų reikalavimų pažeidimų atvejų, tai 29 % mažiau nei per 2009 m. Daugiausia nustatytų pažeidimų dėl pastatų, patalpų ir teritorijos priežiūros. Dėl gyvūnų vežimo reikalavimų nustatyti 2 pažeidimai, skirta 1 nuobauda pagal Administracinių teisės pažeidimų kodeksą. Po 1 atveji nustatyta kačių laikymo reikalavimų, gyvūnų sveikatos priežiūros, gyvūnų apskaitos ir registracijos, dokumentų pildymo ir kito pobūdžio pažeidimų.

Suorganizuota susitikimų su institucijomis, įstaigomis, organizacijomis ir asociacijomis gyvūnų gerovės klausimais

2010 m. Tarnyba suorganizavo 10 susitikimų su institucijomis, įstaigomis, organizacijomis ir asociacijomis gyvūnų gerovės klausimais.

- Lietuvos paukštininkystės asociacija dėl dedeklių vištų ir viščiukų broilerių laikymo reikalavimų įgyvendinimo;

- Lietuvos smulkių gyvūnų veterinarijos gydytojų asociacija dėl gyvūnų augintinių (kačių, šunų, šeškų) judėjimo tarp Bendrijos šalių narių;

- Lietuvos kiaulių augintojų asociacija dėl kiaulių laikymo reikalavimų įgyvendinimo ir dėl paršelių kastravimo;

- Gyvūnų gerovės tarnyba „Pifas“ dėl institucijų veiksmų ir kompetencijų pasiskirstymo ir gyvūnų gerovės ir sveikatingumo situacijos gerinimo;

- Dalyvavimas darbo grupės dėl Lietuvos Respublikos Gyvūnų globos, laikymo ir naudojimo įstatymo tobulinimo veikloje;

- Austrijos gyvūnų gerovės organizacija „Vyer Pfofen Osterreich“ dėl benamių gyvūnų populiacijos mažinimo (kastravimo) programos įgyvendinimo Lietuvoje;

- Nevyriausybinė gyvūnų globos ir gerovės organizacijų „Lesė“, „SOS gyvūnai“, „Pifas“, Lietuvos gyvūnų globos draugijos, „Žmonės už gyvūnus“ ir kt., Lietuvos savivaldybių asociacijos, kompetentingų valstybės institucijų atstovais dėl šeimininkų gyvūnų populiacijos mažinimo, gyvūnų laikytojų atsakomybės didinimo, gyvūnų, kuriems grėsia žūtis ar jie kankinami, paėmimo galimybės;

- Žemės ūkio konsultavimo tarnyba dėl ūkininkų gyvūnų laikytojų konsultavimo ūkininkų gyvūnų laikymo klausimais ir ūkininkų gyvūnų gerovės reikalavimų įgyvendinimo;

- Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, Lietuvos ūkininkų sąjungos, Lietuvos žemės ūkių bendrovių asociacijos atstovais dėl ūkininkų gyvūnų laikymo reikalavimų įgyvendinimo;

- Prekiautojų galvijais asociacijos atstovais dėl vežamų gyvūnų atsaugos reikalavimų įgyvendinimo.

Įgyvendinant trečiąją programos tikslą, Tarnyba vykdė valstybinę maisto kontrolę visais maisto tvarkymo etapais, kad tiekiamas rinkai ir eksportuojamas maistas atitiktų teisės aktų nustatytus saugos, kokybės, ženklavimo ir kitus privalomuosius reikalavimus.

2010 m. liepos 1 d. įsigaliojo naujos ES ekologiško maisto ženklavimo taisyklės, taip pat reikalavimas naudoti naują ES ekologinį ženklą. Dabar ES valstybėje narėje pagamintų fasuotų ekologiškų maisto produktų, atitinkančių reikalingus standartus, pakuotes privaloma ženklini „Europos lapu“. Kartu su ES ženklu gali būti naudojami ir kiti privatūs, regioniniai ar nacionaliniai ženklai. Nefasuotų ir importuotų ekologiškų produktų pakuotes žymėti „Europos lapu“ nėra privaloma. Naujose ženklavimo taisyklėse ne tik nustatytas šio ženklo naudojimas, bet ir reikalaujama nurodyti produktų sudėtinųjų dalių pagaminimo vietą bei už tikrinimus atsakingos įstaigos kodą. Veiklos vykdytojams suteikiamas dvejų metų pereinamasis laikotarpis, per kurį jie turi pradėti taikyti šias naujas ženklavimo taisykles. Dar vienas pasikeitimas – pirmą kartą sudarytos ES ekologinės akvakultūros taisyklės.

2010 m. liepos 7 d. pasirašyta Tarnybos ir VŠĮ „Ekoagros“ bendradarbiavimo sutartis, kuria siekiama:

- kontroliuojant ekologiškų maisto produktų ženklimą ekologiškų produktų gamybos, paruošimo ir teikimo galutiniam vartotojui etapuose;
- kontroliuojant neekologiškų neperdirbtų žemės ūkio produktų, maistui skirtų perdirbtų žemės ūkio produktų ir pašarų, pateiktų rinkai su nuorodomis į ekologinę gamybą, ženklimą;
- užtikrinant jau pateiktų rinkai neekologiškų produktų, paženklintų su nuorodomis į ekologinę gamybą, išėmimą iš rinkos;
- užtikrinant klaidinančios reklamos tyrimą, kai neekologiški produktai reklamuojami kaip ekologiški (įskaitant ir elektroninėje erdvėje);
- užtikrinant efektyvią gyvūnų sveikatą, gerovę, veterinarinių vaistų naudojimą, pašarų gamybą ir naudojimą, ūkinių gyvūnų registravimą ir ženklimą, biosaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų įgyvendinimo kontrolę ekologinės gamybos ūkio subjektuose, ūkinių gyvūnų laikymo vietose;
- užtikrinant efektyvią neleistinų ekologinėje gamyboje naudoti medžiagų ir sudedamųjų dalių ekologinės gamybos įmonėse kontrolę;
- keičiantis atliktų patikrinimų informacija ir perduoti sutarties šalims kitokią, su ekologinės gamybos ūkio subjektų kontrole susijusią informaciją, įtarus teisės aktų pažeidimus.

Vadovaujantis minėta sutartimi Tarnyba teikia VŠĮ „Ekoagros“ informaciją apie gautus skundus, rinkos kontrolės metu nustatytus teisės aktų reikalavimų pažeidimus. 2010 m. dėl klaidingo ekologiško maisto ženklavimo, reklamos, netinkamo pateikimo rinkoje, gauta 20 pranešimų. Pusė iš jų dėl internetinėje erdvėje pateiktos vartotojus klaidinančios informacijos, ekologiškas maistas vadinamas ekologišku, nors nėra sertifikuotas VŠĮ „Ekoagros“, neturintis maisto ekologiškumą patvirtinančių sertifikatų. Pranešimai gauti ir dėl neekologiško maisto, reklamuojamo kaip ekologiškas maistas.

2010 m. veikė ekologišku maistu prekiaujantys maisto tvarkymo subjektai: 19 specializuotų parduotuvių, 9 perdirbimo ir gamybos įmonės, 7 didmeninės prekybos įmonės.

Atsižvelgdama į išaiškintus grubius teisės aktų reikalavimų pažeidimus transportuojant maisto produktus, 2010 m. lapkričio mėn. Tarnyba kreipėsi į Lietuvos nacionalinę vežėjų automobiliais asociaciją „Linava“ su prašymu nedelsiant informuoti visus maisto tvarkymo subjektus užsiimančius maisto produktų pervežimu apie privalomą reikalavimą turėti maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimą (toliau – MTSPP).

Teritorinės VMVT, įvertinusios riziką ir patikrinimų duomenis, siekdamas užtikrinti prekyvietėse parduodamo gyvūninio ir negyvūninio maisto saugos, kokybės atsekamumo ženklavimo atitiktį teisės aktų reikalavimus 2010 m. birželio–rugsėjo mėnesiais vykdė „sugriežtintą“ kontrolę. Per 2010 m. turgavietėse iš viso atlikti 2782 patikrinimai, iš jų – 972 planiniai ir 1810 neplaninių patikrinimų. 2010 m. patikrinimų skaičius lyginant su 2009 m padidėjo 3,3 karto.

2010 m. Tarnyba glaudžiai bendradarbiavo su Lietuvos paukštinių asociacija ir kiaušinių gamintojais, siekiant užtikrinti, kad prekyvietėse būtų vykdomi Tarnybos 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymo Nr. B1-607 „Dėl prekybos kiaušiniaus“ reikalavimai. Iš esmės 2010 m. pasiektas esminis šio įsakymo reikalavimų užtikrinimas, kad į prekyvietes būtų tiekiami A klasės kiaušiniai tik supakuoti pakavimo centrų pakuotėse.

Tikslo pasiekimo rezultatai įvertinti atsižvelgiant į strateginiame veiklos plane numatytus rezultato ir produkto vertinimo kriterijus:

Pagerės maisto tvarkymo subjektų būklė, padaugės maisto tvarkymo subjektų, visiškai atitinkančių maisto saugos ir kokybės reikalavimus.

2010 m. valstybinė maisto kontrolė buvo vykdoma iš viso 33636 maisto tvarkymo subjektuose.

2010 m. buvo kontroliuojami 30789 negyvūninio maisto tvarkymo subjektai, iš jų: 952 negyvūninių maisto produktų gamybos įmonės, 19227 prekybos įmonės (didmeninės prekybos – 1504, mažmeninės prekybos – 17723), 8640 viešojo maitinimo įmonių bei 1970 geriamojo

vandens tiekimo subjektų (toliau – vandentiekių). Lyginant su 2009 m. duomenimis, kontroliuojamų negyvūninių maisto tvarkymo subjektų skaičius padidėjo 4900 įmonių.

2010 m. buvo kontroliuojami 2847 gyvūninio maisto tvarkymo subjektai, iš jų: 199 mėsos įmonės ir 333 mėsinės, 12 paukštienos įmonių, 3 žvėrienos įmonės, 50 pieno įmonių ir 1478 pieno supirkimo punktų, 15 kiaušinių įmonių, 51 žuvų įmonė / laivai šaldytuvai ir 186 žvejybos laivai, 75 sandėliai, 10 kitų veterinarinį patvirtinimą turinčių gyvūninio maisto tvarkymo subjektų, o taip pat 435 registruoti gamintojai ūkiuose, gaminantys mažus produkcijos kiekius ir juos parduodantys tiesiogiai vartotojui.

Per 2010 m veterinarinį patvirtinimą turinčių gyvūninio maisto gamybos įmonių padaugėjo nuo 408 iki 415 įmonių (+7), o registruotų gyvūninių produktų tvarkymo subjektų sumažėjo nuo 2708 iki 2432 subjektų (-276). 2010 m. ženkliai sumažėjo pieno supirkimo punktų (-190) bei priekrančių žvejybos laivų (-84) skaičius.

2010 m. maisto tvarkymo subjektuose viso atlikti 29496 patikrinimai, iš kurių 3544 su maisto saugą ir kokybę reglamentuojančių teisės aktų pažeidimais. Lyginant su 2009 m. maisto tvarkymo subjektų, visiškai atitinkančių teisės aktų reikalavimus procentas išaugo iki 88 % (2009 m. buvo 87 %).

Už nustatytus teisės aktų reikalavimų pažeidimus 2010 m. maisto tvarkymo subjektams taikyta 3391 sankcija: skirtos 3003 baudos 421190 Lt sumai, 514 išpėjimų, surašyta 1365 protokolai pagal Lietuvos Respublikos (toliau – LR) administracinių teisės pažeidimų kodeksą (toliau – ATPK).

Vykdam valstybinę maisto kontrolę, 2010 m. 49 atvejais buvo uždrausta realizuoti 110579 kg,1 nesaugių maisto produktų, esančių Lietuvos Respublikos rinkoje (2009 m. – 50 atvejų, 73428 kg,1). Dažniausiai pasitaikantys atvejai: gaminiai iš mėsos – 9 atvejai, gaminiai iš javų, miltų, krakmolo arba pieno miltiniai konditerijos gaminiai – 8 atvejai, mėsa ir valgomieji mėsos subproduktai – 6 atvejai, vaisiai – 5 atvejai, nealkoholiniai gėrimai – 4 atvejai.

Sumažės žmonių grupinių žarnyno infekcinių susirgimų

2010 m. užregistruotas 21 ūmių infekcinių žarnyno susirgimų protrūkis, kilęs dėl maisto tvarkymo subjektų veiklos, jų metu susirgo 129 asmenys (2009 m. - 24 protrūkiai, susirgo 216 asmenų). Pastaraisiais metais tokie protrūkiai dažniausiai kildavo dėl lopšelių-darželių veiklos (6 atvejai), viešojo maitinimo įmonių veiklos (5 atvejai).

Per pastaruosius penkerius metus dažniausiai protrūkius sukėlė *Salmonella* bakterijos. Vis dar kasmet išaiškinama nenustatytos etiologijos ūmių infekcinių žarnyno susirgimų protrūkių. Pastaraisiais metais pagrindine protrūkių priežastimi tapo kryžminė tarša ir higienos pažeidimai (po 6 atvejus). Visi 2010 m. protrūkiai ištirti, kaltiems atsakingiems asmenims taikytos administracinio poveikio priemonės – skirtos 4 baudos, surašyti 8 sprendimai ūkių subjekto veiklai sustabdyti ir 3 sprendimai uždrausti nesaugų maistą teikti į rinką.

Maisto įstatymo pažeidimo, taikant Produktų saugos įstatyme nustatytą atsakomybę protokolai surašyti 6 maisto tvarkymo subjektams, dėl kurių kaltės kilo ūmių infekcinių žarnyno susirgimų protrūkiai, iš jų 2 skirtos Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos piniginės baudos.

Pagerės maisto sauga ir kokybė(maisto mėginių tyrimai)

Vykdam valstybinę kontrolę 2010 m. iš viso buvo atrinktas 38261 maisto mėginys, iš jų 924 mėginių tyrimo rezultatai teigiami. Tai sudaro 2,4 % nuo bendro ištirtų mėginių skaičiaus. Tiriant maisto mėginius, teigiami rezultatai gauti dėl cheminės taršos – 767 mėginių, dėl mikrobiologinės taršos – 2508 mėginių, dėl genetinės modifikacijos – 11 mėginių, juslinių tyrimų – 48 mėginiai, radiologinių tyrimų teigiamų atvejų nenustatyta. 2009 m. buvo atrinkti 40935 maisto mėginiai, iš kurių 1772 (4,3 %) tyrimų rezultatai buvo teigiami.

2010 m. vykdam maisto taršos stebėsenos programą, buvo atrinkta 17 viešai tiekiamo geriamojo vandens mėginių (teigiamų nenustatyta), 785 mėsos ir subproduktų mėginiai (6 teigiami), 214 paukštienos ir subproduktų mėginių (teigiamų nenustatyta), 115 laukinių gyvūnų mėsos mėginių (teigiamų nenustatyta), 381 žalio karvių pieno mėginys (teigiamų nenustatyta),

64 žuvų, vėžiagyvių ir moliuskų mėginiai (2 teigiami), 125 vaisių mėginiai (4 teigiami), 3 riešutų mėginiai (teigiamų nenustatyta), 95 daržovių mėginiai (teigiamų nenustatyta), 24 grūdų ir kruopų mėginiai (teigiamų nenustatyta), 235 kiaušinių ir jų gaminių mėginiai (3 teigiami), 1 sulčių mėginys (teigiamų nenustatyta), 38 bitininkystės produktų mėginiai (teigiamų nenustatyta), 18 kitų maisto produktų mėginių (1 teigiamas).

2010 m. cheminiams tyrimams buvo atrinkti 1048 patvirtinamieji maisto produktų mėginiai (267 teigiami). Daugiausia teigiamų mėginių nustatyta viešai tiekiamo geriamojo vandens – 46 ir šachtinių šulinių vandens – 194.

2010 m. mikrobiologiniams tyrimams buvo atrinkta 2414 patvirtinamųjų maisto produktų mėginių (797 teigiami). Daugiausia teigiamų mėginių nustatyta šachtinių šulinių vandens – 632.

2010 m. genetinei modifikacijai nustatyti buvo atrinkti 3 patvirtinamieji maisto produktų mėginiai, teigiamų nenustatyta.

2010 m. jusliniams tyrimams buvo atrinkti 178 patvirtinamieji maisto produktų mėginiai, 29 mėginiai buvo teigiami.

2010 m. cheminiams tyrimams buvo atrinkti 576 importuotų maisto produktų mėginiai (18 teigiamų). Daugiausia teigiamų mėginių nustatyta importuotų vaisių – 8.

2010 m. mikrobiologiniams tyrimams buvo atrinkta 539 importuotų maisto produktų mėginiai (15 teigiamų). Daugiausia teigiamų mėginių nustatyta importuotų žuvų – 9.

2010 m. genetinei modifikacijai nustatyti buvo atrinktas 141 importuotų maisto produktų mėginys. Daugiausia teigiamų mėginių nustatyta importuotų šokolado gaminių ir saldainių – 7.

2010 m. jusliniams tyrimams buvo atrinkti 9 importuotų maisto produktų mėginiai, teigiamų nenustatyta.

2010 m. radiologiniams tyrimams buvo atrinkti 57 importuotų maisto produktų mėginiai, teigiamų nenustatyta.

2010 m. vykdant antibakterinių medžiagų liekanų stebėseną, buvo atrinkta 551 mėsos ir subproduktų mėginys (2 teigiami), 2584 žalio karvių pieno mėginiai (22 teigiami).

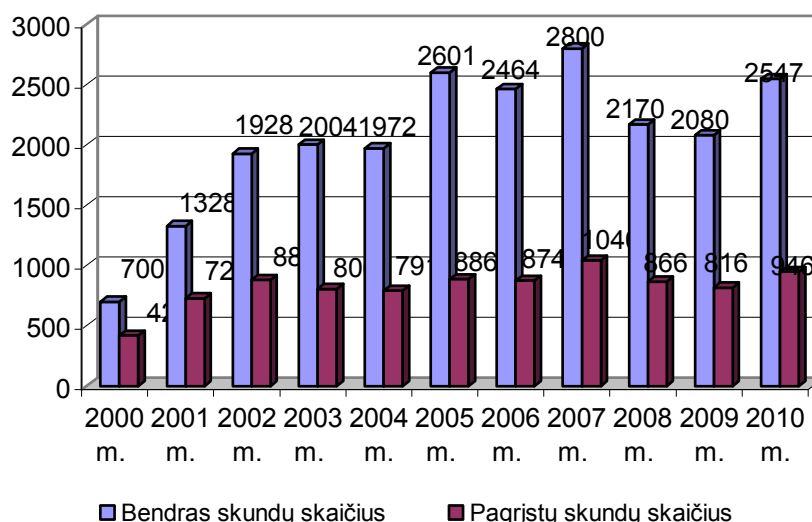
Per 2010 metus uždrausta realizuoti rinkoje daugiau kaip 116 t nesaugių negyvūninės kilmės maisto produktų. Dažniausia tai buvo vaisiai ir daržovės (42 t), gaminiai iš javų, miltų arba krakmolo, miltiniai konditerijos gaminiai (7 t), aliejai ir augaliniai riebalai (14 t) ir kt. Neleista realizuoti 35 tūkst. l. nealkoholinių ir daugiau kaip 2 tūkst. l. alkoholinių gėrimų.

2010 m. buvo uždrausta realizuoti 41 t gyvūninių maisto produktų. Iš jų daugiau kaip 7 t mėsos ir valgomų mėsos subproduktų, 5 t mėsos gaminių, 15 t žuvies, vėžiagyvių, moliuskų arba kitų vandens bestuburių.

Sumažės vartotojų skundų dėl maisto ir su maistu susijusių paslaugų teikimo.

2010 m. buvo užregistruoti ir ištirti 2547 vartotojų skundai, iš jų: 946 (37 %) pasitvirtino. Bendras skundų skaičius, lyginant su 2009 m., išaugo.

Vartotojų skundų tyrimų dinamika 2000-2010 m.

2010 m. Tarnyba ištyrė 183 anoniminius vartotojų skundus, iš kurių 74 (40 %) pasitvirtino. 2009 m. gauta 112 tokių skundų, iš jų 50 (47 %) pasitvirtino.

Anonimais dažniausiai nori išlikti vaikų tėveliai, kurie skundžiasi dėl netinkamo jų maitinimo, viešojo maitinimo ir prekybos įmonių personalas ir kiti suinteresuoti asmenys. Tarnyba siekia, kad vartotojas neliktų anonimu, tuomet vartotoją pasiektų informacija apie jo skundo tyrimą, kas galėtų paskatinti aktyviau ginti savo teises.

2010 m., kaip ir kiekvienais metais, daugiausiai vartotojų skundų gauta didžiuosiuose šalies miestuose: Vilniaus mieste ištirti 906 vartotojų skundai, iš jų pasitvirtino 260 (29 %), Kauno mieste ištirti 437, iš jų pasitvirtino 137 (31 %), Klaipėdos mieste ištirti 222, iš jų pasitvirtino 74 (33 %) skundai.

Skundai dėl maisto produktų kokybės 2010 m. sudarė 48 % visų pagrįstų atvejų (2009 m. – 44 %). Skundai dėl higienos pažeidimų sudarė 14 % visų pagrįstų atvejų (2009 m. – 15 %). Skundai dėl maisto produktų su pasibaigusiais tinkamumo vartoti terminais sudarė 14 % (2009 m. – 17 %) visų pagrįstų atvejų. Skundai dėl ženklavimo pažeidimų sudarė 12 % (2009 m. – 10 %). Skundai dėl kitų pažeidimų (pvz. atvėsęs patiekalas, maža patiekalo porcija, nesuderinti vaikų maitinimo valgiaraščiai su Visuomenės sveikatos centru (toliau – VSC), apdaužyti indų kraštai ir pan.) 2010 m. sudarė 6 % visų pagrįstų atvejų (2009 m. – 7 %).

Pažymėtina, kad 2010 m. padaugėjo gautų vartotojų skundų dėl maisto produktų ir viešojo maitinimo patiekalų kokybės. Nežymiai pasikeitė vartotojų skundų skaičius dėl maisto produktų ženklavimo ir higienos, lyginant su 2009 metais.

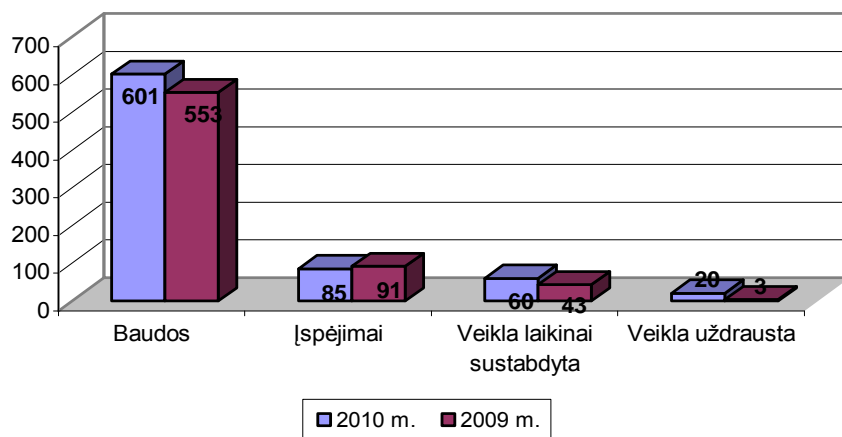
2010 m., Tarnyba daugiausiai vartotojų skundų gavo dėl prekybos įmonėse įsigytų maisto produktų. 2010 m. dėl prekybos įmonių veiklos nustatyta 644 pagrįsti atvejai, dėl viešojo maitinimo įmonių pasitvirtino – 217 skundų, dėl negyvūninio maisto gamintojų – 17, dėl geriamojo vandens tiekėjų – 18, dėl gyvūninio maisto gamintojų 64.

Analizuojant vartotojų skundus pagal produktų grupes pažymėtina, kad 2010 m. daugiausiai vartotojų skundų pasitvirtino dėl mėsos ir mėsos gaminių – 162 (2009 m. – 128), dėl viešojo maitinimo patiekalų – 138 (2009 m. – 152), dėl žuvų ir žuvų gaminių – 72 (2009 m. – 55). Mažiausiai vartotojų skundų 2010 m. gauta dėl kavos, arbatos ir prieskonių.

Analizuojant 2010 m. vartotojų skundų duomenis, galima pažymėti, kad buvo taikyta daugiau administracinio poveikio priemonių, taip pat daugiau paskirta baudų – 84955 Lt (2009 m. – 70390 Lt).

2010 m. dėl skundų buvo uždrausta 20 maisto tvarkymo subjektų veikla.

Maisto tvarkymo subjektams taikytos administracinio poveikio priemonės tiriant vartotojų skundus 2009-2010 m.

Skubių pranešimų apie nesaugų maistą ir pašarus sistema.

Per 2010 m. Tarnyba Skubių pranešimų apie nesaugų maistą ir pašarus, tiekiamus į rinką, sistema (toliau – RASFF) Europos Komisijai išsiuntė 45 skubius pranešimus dėl nesaugaus maisto ir 3 skubius pranešimus dėl nesaugių pašarų. Iš viso išsiųsti 34 skubūs pranešimai dėl pažeidimų, nustatytų rinkos kontrolės metu ir 14 skubių pranešimų dėl pažeidimų, nustatytų importo kontrolės metu.

Pagal produktų grupę skubiuosius pranešimus galima suskirstyti:

Produkto grupė	Pranešimų skaičius
Vaisiai ir daržovės	18
Žuvininkystės produktai	13
Specialios paskirties maisto produktai	2
Mėsa ir jos produktai	2
Pašarai	3
Moliuskai	1
Nealkoholiniai gėrimai	3
Grūdai ir duonos gaminiai	1
Riebalai ir aliejai	1
Sriubos, sultiniai ir padažai	1
Medžiagos besiliečiančios su maistu	2
Kiti maisto produktai	1

2010 metais, vykdant nesaugių maisto produktų ir pašarų kontrolę susijusią su Skubių pranešimų apie nesaugų maistą ir pašarus sistema RASFF, uždrausta realizuoti ar išimta iš rinkos daugiau kaip 1109 t nesaugių maisto produktų ir 122 t pašarų.

Nustatyta maisto klastojimo ir ženklinimo pažeidimų (vartotojų klaidinimo) atveju.

Per 2010 m. nustatyta 1404 maisto klastojimo ir maisto produktų ženklinimo pažeidimų atvejai. Dėl vartotojų klaidinimo 2010 m. buvo atlikti 72 patikrinimai. Už nustatytus pažeidimus 67 kartus buvo skirtos baudos, 12460 Lt sumai, 3 kartus ūkio subjektui sustabdyta veikla. Atliekant ūkio subjektų patikrinimus dėl vartotojų klaidinimo, daugiausia nustatyta produktų ženklinimo pažeidimų (66 kartai) ir dokumentų pažeidimų (26 kartai).

2010 m. vykdant maisto produktų ženklinimo kontrolę, pagal produktus daugiausia nustatyta vaisių ir daržovių, maisto papildų, nealkoholinių ir alkoholinių gėrimų, miltinių konditerijos gaminių, mėsos ir mėsos produktų ženklinimo pažeidimų. Pažeidimai daugiausia susiję su produkto sudėtimi (neteisingai nurodoma), tinkamumo vartoti terminais, dažnai nėra ženklinimo lietuvių kalba, pateikta ne visa reikalinga informacija kainos nurodymo etiketėje,

maisto produktas realizuojamas be ženklavimo etiketės (nepaženklinti maisto produktai). Daugiausia ženklavimo pažeidimų nustatoma turgavietėse.

Reklamos įstatymo reikalavimų kontrolė.

Tarnyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. 744 patvirtintų Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nuostatų (Žin., 2000, Nr. 53-1537; 2010, Nr. 125-6407) 9.2.10 punktu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 209 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos reklamos įstatymą“ suteiktais įgaliojimais, atliko tyrimus ir surašė 21 (2009 m. – 17) Reklamos įstatymo pažeidimo protokolą. Dažniausiai Reklamos įstatymas 2010 m. buvo pažeidžiamas reklamuojant maisto papildus. Tarnyba 2010 m. aktyviai konsultavo maisto tvarkymo subjektus maisto reklamos skleidimo klausimais. Taip pat informavo visuomenę, bendravo su žiniasklaidos atstovais maisto reklamos klausimais.

Mokomieji renginiai atskiroms maisto tvarkymo subjektų grupėms.

2010 m. buvo organizuoti 28 mokomieji renginiai atskiroms maisto tvarkymo subjektų grupėms:

- Geros higienos praktikos taisyklių viešojo maitinimo įmonėms naujos redakcijos pristatymas. 20 mokymų.
- Pasitarimas su mažos rizikos maisto tvarkymo subjektų savininkais ar atstovais dėl savikontrolės programos ketvirtinių ataskaitų rengimo ir pateikimo. 3 kartai.
- Mokymai „Mėsą ir mėsos produktus reglamentuojančių teisės aktų reikalavimai ir kontrolė įmonėse“. 1 kartas.
- Mokymai viešojo maitinimo paslaugą bendrojo lavinimo mokykloms teikiančios VŠĮ „Kretingos maistas“ darbuotojams: „Valymas ir dezinfekcija. Biocidai ir jų naudojimas viešo maitinimo įmonėse“. 1 kartas.
- Mokymai „Maisto sauga ir higiena. Teisinės metrologijos aktualijos ir problemos“. 1 kartas.
- Mokymai „Antrinių pieno žaliavų maistinė vertė ir jų perdirbimo būdai“. Kursų metu buvo kalbama apie lieso pieno, pasukų ir išrūgų sudėtį, atskirų komponentų biologinę vertę, lieso pieno, pasukų ir išrūgų perdirbimą, ypač mažuose ūkiuose, pagamintų produktų kokybės reikalavimus, ženklavimo tvarką. 1 kartas.
- Mokymai mėsinių atsakingiems darbuotojams tema „Veterinarijos ir higienos reikalavimai šviežios mėsos, smulkintos mėsos ir mėsos gaminių tvarkymui“. 1 kartas.

Melamino kontrolė.

2010 m. siekiant užtikrinti, kad į rinką būtų teikiamas tik saugūs kiniškos kilmės maisto produktai, Tarnyba importo metu vykdė griežtą šių produktų kontrolę. Buvo atliekami kiniškų maisto produktų siuntą lydinčių dokumentų dėl melamino galimo aptikimo, atitikties ir fiziniai tikrinimai, laboratoriniai tyrimai.

2010 m. dėl melamino kiekio nustatymo buvo ištirta 11 maisto iš Kinijos mėginių: 9 sojos baltymų izoliato mėginiai (178 t), tamsusis sojų padažas (0,4 t) ir bulvių traškučiai (1,9 t). Ištyrus mėginius nustatyta, kad melamino kiekis neviršijo Europos Komisijos nustatyto kiekio.

Tarnyba kas ketvirtį teikė Europos Komisijai informaciją apie ištirtus kiniškų maisto produktų mėginius dėl melamino kiekio nustatymo.

Turgaviečių ir laikinųjų prekyviečių kontrolė.

Šalyje 2011 m. sausio 1 d. registruotos 228 prekyvietės, iš jų laikinosios prekyvietės – 66. Lyginant su 2009 m. duomenimis 2010 m. prekyviečių skaičius padidėjo 22 %. (2009 m. prekyviečių skaičius – 187, iš jų laikinosios prekyvietės – 52).

Per 2010 m. atlikti 2782 patikrinimai turgavietėse, iš jų – 972 planiniai ir 1810 neplaniniai patikrinimai. Patikrinimai, kurių metu nustatyta pažeidimų sudarė 31 % visų patikrinimų skaičiaus. 2010 m. lyginant su 2009 m. patikrinimų su pažeidimais prekyvietėse skaičius sumažėjo 14 %. Dėl nustatytų teisės aktų reikalavimų pažeidimų skirtos 605 nuobaudos, iš jų: 572 kartus skirtos baudos (50915 Lt), 33 kartus prekeiviai buvo įspėti. 2010 m. maisto tvarkymo subjektams taikytų poveikio priemonių procentas sudaro 20 % nuo

patikrinimų skaičiaus, tai yra kas penktam patikrintam maisto tvarkymo subjektui buvo taikytos poveikio priemonės (2009 m. poveikio priemonės buvo taikytos kas trečiam maisto tvarkymo subjektui). Darytina išvada, jog sugriežtinta kontrolė prekyvietėse pasiteisino. Teritorinių VMVT inspektoriai patikrinimų metu daug laiko skyrė maisto tvarkymo subjektų veiklos konsultacijoms, mokymams. Prekyviečių prekiautojai geriau vykdė teritorinių VMVT reikalavimus, turėjo lydinčiuosius dokumentus, vedė apskaitą, laikėsi higienos reikalavimų, teisingai ženklino produktus.

2010 m. su kitomis kontroliuojančiomis institucijomis prekyvietėse atlikti 66 patikrinimai.

2010 m. teritorinių VMVT inspektoriai, vykdydami valstybinę maisto kontrolę, prekyvietėse 40 kartų raštu informavo Valstybinę mokesčių inspekciją prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) dėl nepateiktų maisto produktų išigijimo dokumentų, vykdytos veiklos be leidimų (be verslo liudijimo).

Per 2010 m. atlikti 173 patikrinimai laikinose prekyvietėse, iš jų – 103 planiniai ir 70 neplaninių patikrinimų. Patikrinimai su nustatytais pažeidimais sudarė 59 % visų patikrinimų skaičiaus. Patikrinimų metu buvo nustatyti 267 veterinarijos ir maisto sritį reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimai. Daugiausia pažeidimų nustatyta dėl maisto produktų ženklinimo (30 %), maisto produktų laikymo sąlygų pažeidimai sudarė 21 %, bendri higienos pažeidimai sudarė 17 %, maisto produktų atsekamumo pažeidimai sudarė 16 % visų pažeidimų.

Laikinose prekyvietėse, vykdam valstybinę maisto kontrolę, maisto tvarkymo subjektams dėl nustatytų teisės aktų reikalavimų pažeidimų skirtos 32 baudos (4220 Lt), 5 kartus prekeiviai buvo įspėti.

Genetiškai modifikuotų maisto produktų kontrolė

Per 2010 m., vykdam importuojamų maisto produktų (sojų, kukurūzų, ryžių, rapsų, bulvių gaminių, maisto papildų, duonos, makaronų, saldumynų produktų) kontrolę, įvertinus jų riziką, buvo atrinkti 142 mėginiai genetinei modifikacijai nustatyti. Iš jų: 8 mėginiuose buvo nustatyti genetiškai modifikuoti sojų produktai, kurie viršijo Europos Sąjungos (toliau – ES) teisės aktais įteisintą ženklinimo ribą (0,9 proc.), apie tai nebuvo nurodyta nei šių produktų ženklinimo etiketėse, nei kituose siuntą lydinčiuose dokumentuose (2009 m. buvo nustatyti 4 tokie pažeidimai).

2010 m. į rinką nepateko daugiau kaip 107 t nepaženklintų genetiškai modifikuotų maisto produktų, importuotų iš trečiųjų šalių.

2010 m. patikrinta 2014 prekybos, 569 gamybos ir 620 viešojo maitinimo įmonių, kurios prekiauja ar naudoja maisto produktų gamyboje genetiškai modifikuotus maisto produktus, jų žaliavas. Kontrolės metu nustatyti 5 atvejai, kai genetiškai modifikuotos žaliavos (sojų aliejus, margarinas) buvo naudojamos duonos, konditerijos ir kulinarijos gaminių gamyboje, tačiau pagaminto produkto ženklinimo etiketėse apie tai nebuvo nurodoma (2009 m. tokių pažeidimų buvo nustatyti 7 atvejai).

Padidėjus visuomenės dėmesiui genetiškai modifikuotiems organizmams, 2010 m. Tarnyba nuolat rengė ir teikė informaciją vartotojams internetiniame puslapyje apie importuojamus ir parduodamus rinkoje genetiškai modifikuotus maisto produktus.

Vaisių ir daržovių kontrolė.

Parduodamų šviežių vaisių ir daržovių kokybiniai rodikliai gerėja. 2010 m. kokybės pažeidimai sudarė 15,2 % visų nustatytų teisės aktų reikalavimų pažeidimų, (2009 m. – 11,5 %).

2010 m. buvo atlikti 6162 realizuojamų šviežių vaisių ir daržovių patikrinimai mažmeninės prekybos įmonėse (2009 m. – 7132 patikrinimai). Per šį laikotarpį ištirti 193 vartotojų skundai (79 dėl daržovių ir 114 dėl vaisių). Pagrįsti skundai sudarė 30 % (24 dėl daržovių ir 34 dėl vaisių). Lyginant su 2009 m. rezultatais, bendras atliktų patikrinimų skaičius sumažėjo 970 atvejų. Padidėjo patikrintų vaisių, daržovių kiekis – 69 t. Ypatingai sustiprėjo vaisių, daržovių kontrolė turgavietėse, jų patikrinta 2,5 karto daugiau nei 2009 m.

2010 m. patikrinta 304 t šviežių vaisių ir daržovių (2009 m. – 235 t). Nustatytų kokybės reikalavimų neatitiko 46,2 t (15,2 %), ženklinimo neatitikimai sudarė 52,5 % nuo viso vaisių ir daržovių patikrinto kiekio. Pagerėjo realizuojamų vaisių ir daržovių kokybės rodikliai didžiuosiuose prekybos centruose, o parduotuvėse vaisių, daržovių kokybės rodikliai pablogėjo beveik 10 %.

Lietuvoje užaugintų vaisių, daržovių patikrinta 165 t, kas sudaro 54 % nuo viso jų patikrinto kiekio. Prekybos standartų reikalavimų neatitiko 27,6 t (16,7 %), ženklinimo neatitikimai sudarė 44 %.

Didžiuosiuose prekybos centruose atlikta 2050 patikrinimų, patikrinta 72352 kg šviežių vaisių ir daržovių, prekybos standartų reikalavimų neatitiko 5810 kg (8 %), ženklinimo pažeidimai sudarė 41 %.

Gatvės prekybos vietose atlikti 384 patikrinimai, patikrinta 5845 kg vaisių ir daržovių, prekybos standartų reikalavimų neatitiko 875 kg (15 %), ženklinimo neatitikimai sudarė 63 %.

Turgavietėse atlikta 2670 patikrinimų, patikrinta 181838 kg vaisių ir daržovių, prekybos standartų reikalavimų neatitiko 30360 kg (17 %), ženklinimo pažeidimai sudarė 61 %.

Patikrinimų metu 2010 m. sustabdyta 7030 kg vaisių daržovių realizacija dėl kokybės ir ženklinimo pažeidimų, iš jų lietuviškų – 3796 kg. Trūkumams pašalinti prekybos įmonės buvo įpareigosos suženklinti 1180 kg, perrūšiuoti 5740 kg, sunaikinti 110 kg vaisių, daržovių. Daugiausiai buvo sustabdyta lietuviškų agurkų, bulvių, morkų, lenkiškų obuolių, slyvų, svogūnų, indiškų vynuogių.

2010 m. už nustatytus teisės aktų reikalavimų pažeidimus pagal ATPK surašytas 551 įspėjimas ir paskirtos 177 baudos (29570 Lt sumai). 2009 m. už nustatytus teisės aktų reikalavimų pažeidimus pagal ATPK surašyti 25 įspėjimai ir paskirtos 357 baudos (59900 Lt sumai). Taikytų nuobaudų skaičius padidėjo, dvidešimt kartų daugiau surašyta įspėjimų, o piniginių baudų paskirta per pusę mažiau, baudų suma sumažėjo 30330 Lt.

Kontrolė dėl jonizuojančios spinduliuotės.

2010 m. teritorinės VMVT patikrino 532 parduotuves, kurios prekiauja prieskoniais, aromatinėmis žolėmis, augaliniais pagardais, dėl šių produktų ženklinimo, atsekamumo. Išanalizavus kontrolės rezultatus, galima teigti, kad LR rinkoje maisto produktų, apdorotų jonizuojančiąja spinduliuote, nėra.

Mėsos sektoriaus kontrolė.

Tarnyba, vykdydama kontrolės programą, paremtą rizikos vertinimu, dėl įvežamų mėsos produktų saugos ir kokybės reikalavimų, atlieka ir įvežamų gaminių saugos, kokybės, ženklinimo kontrolę.

Per 2010 m. vykdant mėsos ir mėsos gaminių įvežimo kontrolę buvo atlikti:

- 6292 siuntų dokumentiniai tikrinimai, nustatyta 13 pažeidimų;
- 4474 siuntų atitikties patikrinimai, nustatyta 27 pažeidimai;
- 4019 siuntų fiziniai patikrinimai, nustatyta 37 pažeidimai.

Taip pat per minėtą laikotarpį 70 siuntų mėginiai buvo atrinkti laboratoriniams tyrimams, 2 atvejais nustatyta mikrobiologinė tarša.

Dėl nustatytų pažeidimų buvo priimti 9 sprendimai dėl produkto (-ų) teikimo į rinką sustabdymo ir 7 sprendimai dėl produkto (-ų) teikimo į rinką uždraudimo.

2010 m. į Lietuvą įvežta 93,3 tūkst. tonų mėsos ir jos gaminių (22,07 tūkst. tonų arba 24 % mažiau negu per 2009 m.). Didžiausią dalį pagal mėsos rūšį sudaro įvežama kiauliena – 54 %, mėsos gaminiai – 22 % paukštiena – 16 % ir subproduktai 6,5 % nuo viso įvežamo mėsos ir mėsos gaminių kiekio. Lietuviška kiauliena rinkoje sudaro 53,3 %, įvežtinė – 46,7 % (skaičiuojant, kad paskerstų kiaulių skerdenų vidutinis svoris 80 kg).

Dioksinų kontrolė Baltijos jūroje sugaunamose žuvyse

Tarnyba nuo 2004 m. kasmet atlieka Baltijos jūroje sugautų žuvų, skirtų vartoti žmonėms, tyrimus dėl dioksinų ir dioksinų tipo polichlorintų bifenilų (PCB). Ataskaitos apie tyrimų duomenis teikiamos Europos Komisijai, Europos maisto saugos tarnybai ir kitoms suinteresuotoms institucijoms.

Nustatyta, kad daugiausiai dioksinu užterštos riebiosios Baltijos jūros žuvis, jų kepenys. Todėl tiriamos šios riebiosios prekinio dydžio žuvis (šviežios ir perdirbtos): Baltijos šprotai, silkės (strimelės), lašišos, ir menkių kepenys. Mėginiai atrenkami žvejybos laivuose, turinčiuose leidimus vykdyti verslinę žvejybą, jų iškrovimo metu ar prieš pirminį pardavimą (žuvų gaminių – žuvų gamybos įmonėse).

Pagal 2010 m. planą ištirti 6 mėginiai – 1 mėginys menkių kepenų, 1 mėginys lašišos, 2 mėginiai šprotų ir 2 mėginiai strimelių (1 mėginys viršijo nustatytą normą – menkių kepenyse dioksinų ir PCB suma – 36,24 pg/g).

Maisto priedų kontrolė.

2010 m. buvo vykdomi tiksliniai tikrinimai dėl maisto priedų naudojimo maisto produktuose ir, ar leidžiami vartoti kiekiai neviršijo leidžiamų normų.

Buvo atliktas tikslinis tikrinimas, norint įsitikinti ar šalies rinkai tiekiamos mišrainės / salotos, pagamintos šalies prekybos centrų kulinarijos cechuose, yra saugios ir kokybiškos ir ar šių produktų ženklinimo etiketėse pateikta informacija neklaidina vartotojų. Buvo tiriami konservantai – sorbo rūgštis ir sorbatai, benzoinė rūgštis ir benzoatai, aromato ir skonio stiprikliai. Tikrinimo metu nustatytas tik vienas atvejis, kai gamybai papildomai buvo naudojami maisto priedai, dauguma kulinarijos cechų papildomai maisto priedų nenaudoja.

Kitas tikslinis tikrinimas buvo skirtas patikrinti tuos produktus, kur gamintojas ženklinimo etiketėje deklaruoja, kad produktas „Be E“, „Be jokių E“, „Be konservantų“, „Be skonio stipriklių“ ir t.t. Viso buvo atrinktas 121 mėginys, iš kurių 9 – teigiami:

1. UAB „Vilniaus duona“ – nustatyti sorbatai.
2. UAB „Mažeikių mėsinė“ – nustatyti nitratai.
3. UAB „Klaipėdos mėsinė“ – nustatyti nitratai.
4. UAB „Klaipėdos mėsinė“ – nustatyti nitratai.
5. UAB „Varėnos pienelis“ – nustatyti sorbatai.
6. UAB „Kėdainių konservų fabrikas“ – nustatyti sorbatai.
7. UAB „Krekenavos agrofirma“ – nustatyti nitratai.
8. UAB „Krekenavos agrofirma“ – nustatyti nitratai.
9. UAB „Stragutės mėsa“ – nustatyti nitratai.

Įgyvendinant ketvirtąjį programos tikslą ir siekiant užtikrinti pašarų saugą ir kokybę bei jų atitiktį ES ir nacionalinių teisės aktų reikalavimams, 2010 m. buvo vykdoma ūkio subjektų, užsiimančių pašarų veikla, valstybinė kontrolė ir valstybinė pašarų stebėseną, pagrįsta rizikos vertinimu.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos pašarų įstatymo pakeitimo įstatymu (Žin., 2010, Nr. 12-560), įsigaliojusiu nuo 2010 m. liepos 1 d., Tarnyba pradėjo vykdyti naujai deleguotas funkcijas – tvirtinti ir registruoti ūkio subjektus, kurie verčiasi pirmine pašarų gamyba, pašarų priedų, premiksų, kombinuotųjų pašarų gamyba, laikymu, fasavimu, pakavimu, transportavimu ir tiekimu rinkai bei vykdyti valstybinę veterinarinę pirminės pašarų gamybos kontrolę.

Tikslo pasiekimo rezultatai įvertinti atsižvelgiant į strateginiame veiklos plane numatytus rezultato ir produkto vertinimo kriterijus:

Pagerės pašarų tvarkymo subjektų būklė higienos ir ženklinimo reikalavimų laikymosi požiūriu.

2010 m. valstybinė pašarų kontrolė buvo vykdoma 1325 pašarų gamybos ir prekybos subjektuose ir 74546 subjektuose, naudojančiuose savo gamybos pašarus. Per ataskaitinį laikotarpį minėtuose subjektuose buvo atlikti 3856 patikrinimai, iš jų 555 kurių metu buvo nustatyti pažeidimai. Tai sudaro 14 % nuo bendro patikrinimų skaičiaus (2009 m. buvo atlikti 3583 patikrinimai, 825 atvejais nustatyti pažeidimai (23 %).

Už nustatytus pažeidimus 2010 m. pašarų tvarkymo subjektams paskirta 14 baudų (1120 Lt) ir 5 įspėjimai. Surašyti 3 sprendimai dėl ūkio subjekto veiklos sustabdymo ir 6 sprendimai dėl pašarų tiekimo į rinką sustabdymo, uždraudimo.

Dėl pašarų saugos ir kokybės 2010 m. buvo gauti 5 vartotojų skundai, iš jų pagrįstas – 1. RASFF sistema dėl nesaugių pašarų Europos Komisijai išsiųsti 3 pranešimai.

Pagerės pašarų kokybė ir sauga (mėginių tyrimai).

Siekiant užtikrinti pašarų saugą ir kokybę, 2010 m. atrinkti 3937 pašarų mėginiai laboratoriniams tyrimams atlikti, iš jų 40 mėginių buvo teigiami (nepatenkinami). Tai sudaro 1 % nuo bendro mėginių skaičiaus (2009 m. buvo atrinkti 1882 mėginiai, iš jų 23 teigiami (1,2 %)).

Įgyvendindama penktąją programos tikslą, Tarnyba vykdo šalutinių gyvūninių produktų (toliau – ŠGP) turėtojų ir ŠGP tvarkymo įmonių veterinarinę kontrolę. Siekiama, kad ŠGP tvarkymo subjektai geriau vykdytų teisės aktų reikalavimus ir patikrinimų metu būtų nustatoma mažiau teisės aktų pažeidimų. 2010 m. buvo atliktas 141 ŠGP tvarkymo įmonių patikrinimas, 39 atvejais buvo nustatyti trūkumai, tai sudaro 28 % nuo bendro patikrinimų skaičiaus (2009 m. buvo atlikti 133 patikrinimai, 24 atvejais buvo nustatyti trūkumai (18 %)). Pagrindiniai tikrinimų metu nustatomi trūkumai – netinkamas ženklavimas, neužtikrinama nuolatinė temperatūros kontrolė, netinkama apskaita.

Šeštasis programos tikslas – užtikrinti, kad Lietuvos Respublikos rinkoje būtų saugūs, geros kokybės, efektyvūs ir nustatytuosius reikalavimus atitinkantys veterinariniai vaistai ir biocidai. Veterinarinių vaistų, pateiktų registracijai, registracijos atnaujinimui ir keitimams, sąrankų ekspertizę, kad būtų įvertinta veterinarinių vaistų kokybė, efektyvumas ir saugumas atlieka Instituto Rizikos vertinimo departamentas (toliau – Departamentas). Departamentas teikia išvadas Tarnybai ir administruoja veterinarinių vaistų registrą (toliau – Registras) bei archyvuoja veterinarinių vaistų sąrankas. Lietuvoje veterinarinių vaistų asortimentas kasmet didėja

2010 m. Registre buvo 1036 veterinariniai vaistai. Registracija atnaujinta 95 veterinariniams vaistams ir 315 veterinarinių vaistų pakeistos charakteristikų santraukos. 2010 m. buvo įvertintos 294 periodinės veterinarinių vaistų saugumo ataskaitos.

2010 m. užregistruotos 5 vakcinos, 42 antimikrobiniai vaistai, 2 hormoniniai vaistai, 8 nesteroidiniai vaistai nuo uždegimo, 16 antiparazitinių vaistų ir 24 kiti veterinariniai vaistai. 2010 m. veterinarinės paskirties biocidų sąrašė buvo 94 biocidai. 2010 m. buvo užregistruota 19 veterinarinės paskirties biocidų ir 2 biocidų registracija buvo atnaujinta.

Pagerės veterinarinius vaistus ir veterinarinius biocidus gaminančių ir tiekiančių rinkai subjektų atitiktis reikalavimams.

Lietuvoje 2010 m. veterinarine farmacine veikla užsiėmė 1 veterinarinių vaistų gamybos įmonė, 34 didmeninės veterinarinių vaistų prekybos įmonės ir 127 veterinarijos vaistinės veiklos licenciją turinčių juridinių asmenų.

2010 m. iš viso buvo atlikta 544 didmeninės veterinarinių vaistų prekybos įmonių, veterinarijos vaistinių ir 1027 veterinarinių paslaugų teikėjų patikrinimai, iš jų 672 patikrinimai, kurių metu nustatyti teisės aktų pažeidimai (2009 m. viso atlikta 3476 patikrinimai, 812 kartų nustatyti teisės aktų reikalavimų pažeidimai). Už teisės aktų reikalavimų pažeidimus taikytos priemonės: skirta 144 įspėjimai, 218 baudų (23280 Lt sumai), panaikinti 2 leidimai vykdyti veiklą, 8 atvejais sustabdyta veikla.

Geriau bus naudojami gyvūnų gydymui ir gyvūnų užkrečiamųjų ligų profilaktikai skirti veterinariniai vaistai ir veterinariniai biocidai.

2010 m. iš viso buvo atlikti 3692 maistinius gyvūnus laikančių ūkio subjektų patikrinimai, iš jų 586 patikrinimai, kurių metu nustatyti teisės aktų reikalavimų pažeidimai (2009 m. – 2361 patikrinimas, 470 patikrinimų su nustatytais teisės aktų reikalavimų pažeidimais), tai sudaro 16 % nuo bendro patikrinimų skaičiaus (buvo planuota 32 %).

Septintajam programos tikslui įgyvendinti, 2010 m. Tarnyba didelį dėmesį skyrė kovai su kontrabanda ir šešėline ekonomika. Glaudžiai bendradarbiauta, keistasi informaciniais duomenimis su Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos,

Valstybine mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos (toliau – VMI). Dalyvauta koordinaciniuose pasitarimuose Lietuvos Respublikos Vyriausybėje dėl priemonių plano kovos su kontrabanda ir nelegalia apyvarta stiprinimui ir koordinavimui. Teritorinės VMVT kartu su kitomis institucijomis dalyvavo apskričių koordinaciniuose pasitarimuose. 2010 m. iš apyvartos išimta daugiau kaip 120,4 t gyvūninio ir 5,8 t negyvūninio maisto produktų, 24760 vnt. kiaušinių, daugiau kaip 2 tūkst. l alkoholinių ir 161 l nealkoholinių gėrimų. Už nustatytus pažeidimus paskirta baudų daugiau kaip už 108 000 litų, skirta 30 įspėjimų, nustatyti 48 asmenys, užsiimančys prekyba, neįsigijus verslo liudijimų ar neįregistravus individualios veiklos, 16 asmenų, užsiimančių viešo maitinimo veikla neturint maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimo.

LR 2010 m. veikė 14 pasienio veterinarijos postų (toliau – PVP). Kiekvienai iš trečiųjų šalių į Lietuvą įvežamai, tranzitu vežamai Tarybos kontroliuojamai siuntai atliekamas veterinarinis tikrinimas. Atlikus siuntos veterinarinį tikrinimą ir nustatčius, kad ji neatitinka nustatytų teisės aktų reikalavimų, siunta gali būti grąžinama siuntėjui arba nukreipta perdirbimui ar sunaikinimui.

Importuojamų į ES teritoriją ir tranzitu vežamų siuntų ir gyvūnų kontrolė.

Per 2010 m. PVP patikrintos 6664 importuojamos ir 47970 tranzitu vežamų Tarybos kontroliuojamų prekių siuntos, bendras jų svoris atitinkamai siekia 268893 t. ir 1525519 t.

2010 m. iš viso importuotos 7582 negyvūninio maisto siuntos. Beveik pusę siuntų sudarė „jautrus“ negyvūninis maistas. 2010 m. importuotos 65303 t (3287 siuntos) (2009 m. – 81249 t (3485 siuntos) „jautrus“ negyvūninio maisto. Kaip ir kiekvienais metais daugiausiai iš trečiųjų šalių importuojama citrusinių vaisių (41 % viso kiekio).

Laboratoriniams tyrimams atrinkta 670 mėginių, tai sudaro 20 % (2009 m. – 23 %) nuo visų importuotų siuntų.

PVP 2010 m. patikrintos 47966 gyvūninių produktų ir pašarų siuntos (2009 m. – 41389 siuntos), kurių svoris – 1525439 t. Pašarų tranzitu buvo pervežta 15278 siuntos (862140 t).

Laboratoriniams tyrimams 2010 m. buvo paimti 485 importuojamų gyvūninių produktų mėginiai, kuriems atlikti 243 tyrimai parazitams nustatyti, 95 mikrobiologiniai tyrimai ir 274 cheminiai tyrimai.

Tyrimų metu 13 siuntų gauti nepatenkinami laboratorinių tyrimų rezultatai, iš jų dėl parazitų nustatymo žuvyse ir žuvų filė – 8 siuntoms ir dėl salmonelių nustatymo žuvų miltuose – 5 siuntoms.

2010 m. PVP grąžino, nukreipė sunaikinti, sulaikė 24 siuntas:

1. 18 siuntų grąžintos iš PVP atgal į trečiąją šalį (iš jų 11 importuotų, 7 vežtos tranzitu).
2. 6 nukreiptos sunaikinti (iš jų 1 importuota, 5 vežtos tranzitu).

Trečiosioms šalims neleidus importuoti ES kilmės gyvūninių produktų, per PVP buvo re-importuotos 25 siuntos, iš jų 12 siuntų buvo lietuviškos kilmės.

Eksporto kontrolė.

Per 2010 metus eksportuota 138 tūkst. tonų maisto produktų (2009 m. – 119 tūkst. t). Bendras gyvulių, pašarų, gyvūninių ir negyvūninių maisto produktų siuntų skaičius siekia 14321 (2009 m. – 14193). 2010 m. iš Lietuvos sumažėjo avių, ožkų, kiaulių, telyčių ir prieauglio eksportas, kitų ūkinių gyvūnų ir paukščių eksportas padidėjo.

2010 m. eksportuota 445408 kiaulės (2009 m. – 564528), 6536660 paukščių (2009 m. – 6267535), 131021 galvijai (2009 m. – 148374), 1353 arkliai (2009 m. – 1550) ir 172 avys ir ožkos (2009 m. – 17). Iš viso eksportuoti 714469 gyvuliai (2009 m. – 714469).

2010 m. gyvulių eksportas į ES ir trečiąsias šalis pasiskirstė maždaug po lygiai. Paukščių daugiausia eksportuota į Baltarusiją – 4803740 paukščių. Kiaulių daugiausia eksportuota į Rusiją – 282757 kiaulės, prieauglio daugiausia eksportuota į Olandiją – 42869 vnt.

Kaip ir pernai, Rusija ir Nepriklausomų valstybių sandraugos šalys išliko didžiausios Lietuvos eksporto į trečiąsias šalis partnerės. Galima paminėti: mėsos išvežta 13514 t, mėsos gaminių išvežta 682 t, pieno ir pieno produktų išvežta 74204 t, pieno išrūgų išvežta 14367 t,

maistinių pieno miltų išvežta 12585 t, žuvies ir jos gaminių išvežta 45323 t, inkubacinių kiaušinių išvežta 1359560 vnt., pašarinių grūdų išvežta 3668 t, žuvies miltų išvežta 5689 t, pieno pakaitalo išvežta 6793 t.

Aštuntasis programos tikslą – optimizuoti rizikos valdymą maisto ir veterinarijos srityse bei informacijos teikimą apie pavojus vartotojams ir socialiniams partneriams, vykdyti rizikos vertinimą, vykdo Instituto Rizikos vertinimo departamentas. 2010 m. Departamentas organizavo rizikos vertinimą, teikė mokslinę, techninę pagalbą rizikos valdytojams bei informaciją apie riziką vartotojams ir socialiniams partneriams. Departamente buvo atliekamas rizikos vertinimas visoje maisto saugos grandinėje nuo lauko iki stalo. Mokslinė nuomonė apie medžiagas ir produktus buvo teikiama atsižvelgiant į naudą ir riziką. Departamentas vertino medžiagų, produktų ir teiginių riziką, analizavo ir platino mokslinę informaciją, rengė rizikos vertinimo kokybės valdymo vadovą ir rizikos vertinimo metodikas, bendradarbiavo su socialiniais partneriais ir vartotojais rizikos vertinimo klausimais.

Atliktų rizikos vertinimų skaičius pagal rizikos vertinimo metodikas.

2010 m. Departamentas, remdamasis moksline literatūra ir pripažintomis rizikos vertinimo metodikomis, atliko 37 rizikos vertinimus maisto ir veterinarijos srityse. Tarnyba, atsižvelgdama į Departamento pateiktas mokslines rekomendacijas ir atliktus trimus, priėmė daugiau sprendimų dėl maisto produktų saugos ir kokybės. 2010 m. šis skaičius sudarė 49 % (planuota 50%).

Be to, atsižvelgiant į Departamento atliktų tyrimų ir rizikos vertinimų išvadas, 2010 m. buvo atnaujinta valstybinės kontrolės planavimo sistema. Tai kiekvienais metais leidžia padidinti vykdomos kontrolės efektyvumą, 2010 m. šis skaičius siekė 63 %.

Parengtų informacinių pranešimų, suorganizuotų konferencijų, seminarų ir mokymų dėl rizikos vertinimo, dalyvautų projektų skaičius.

2010 m. Departamentas parengė 106 informacinius pranešimus rizikos vertinimo klausimais.

2010 m. Departamento specialistai atsakinėjo į vartotojų užklausimus šiomis temomis: maisto koncentratai, biogeniniai aminorai mėsos produktuose bei žuvyse, kancerogenai maisto produktuose, leistinos pesticidų normos vaisiuose, ekologiškos daržovės, skaldyti ryžiai, maisto produktai mėsos produktuose, bakterijų skaičius burokėliuose, spurgų virimui naudojami riebalai, patulino pritaikymas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1881/2006, būtini atlikti tyrimai ūkyje užaugintoms braškėms, listerijos žuvyse, importuojamiems sausiesiems prieskonių mišiniams atliekami tyrimai, košerinis maistas, maisto produktų ženklavimas, mechanškai atskirta mėsa, greitai užšaldyti maisto produktai.

2010 m. Departamentas suorganizavo 1 konferenciją, 2 pasitarimus ir 5 ekspertų mokymus rizikos vertinimo klausimais. Iš jų galima pažymėti:

1. 2010 m. rugsėjo 16–17 dienomis Lietuvoje buvo organizuota tarptautinė konferencija „Rizikos faktoriai gyvūnų mityboje ir jų įtaka maisto kokybei“. Ši konferencija surengta pagal ES septintosios bendrosios mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos programos projektą „BaltFoodQual towards improved research capacity and better integration into European research area“. Konferencijoje dalyvavo Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Belgijos mokslininkai, Europos pašarų gamintojų federacijos ir Lietuvos pašarų perdirbėjų asociacijos bei Tarnybos atstovai. Konferencijoje buvo perskaityta 20 mokslinių pranešimų pašarų kokybės ir saugos klausimais. Instituto ekspertai Petras Mačiulskis, Nijolė Stankevičienė ir Snieguolė Trumpickaitė Dzekčiorienė perskaitė du pranešimus – „Mokslinis požiūris į pašarų saugą“ bei „Pašarų kokybės valstybinė stebėsena Lietuvoje“.

2. 2010 m. liepos 27 d. Institute vyko Tarnybos, Instituto ir Lietuvos bitininkų sąjungos organizuotas pasitarimas tema „Bičių žuvimo priežastys Lietuvoje“. Pasitarime dalyvavo Tarnybos, Instituto, Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos specialistai, mokslo įstaigų atstovai ir Lietuvos bitininkų sąjungos valdybos nariai.

3. 2010 metų birželio 17 d. Institutas kartu su Kauno apskrities VMVT organizavo pasitarimą pieno kokybės klausimais. Tai vienas iš veterinarijos savaitės renginių. Renginyje Instituto, Kauno apskrities VMVT ir Valstybinės įmonės "Pieno tyrimai" specialistai bei pieno gamybos ir perdirbimo įmonių atstovai diskutavo pieno kokybės klausimais.

2010 m. Departamento specialistai rizikos vertinimo srityje dalyvavo 3 projektuose:

- Lietuvos ir Rumunijos dvynių projektas RO/2007/IB/AG/02 „Nacionalinės sanitarinės veterinarijos ir maisto saugos tarnybos institucinių gebėjimų stiprinimas – veterinarijos tarnybos gebančios stebėti, likviduoti ir kontroliuoti gyvūnų ligas“.
- AFC Consultants International GmbH projektas “Private Sector Development in the Southern Caucasus, Food Safety Module (GTZ) Gruzijoje”.
- AFC Consultants International GmbH projektas “Private Sector Development in the Southern Caucasus, Food Safety Module (GTZ) Armėnijoje”

Departamento specialistai taip pat teikė informaciją žiniasklaidai bei dalyvavo televizijos ir radijo laidose maisto rizikos vertinimo temomis.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	Rezultato:			
R-07-01-01	1. Sumažės pasiutligės atvejų.	50	33	134 %
R-07-01-02	2. Sumažės paukščių sergamumas salmonelioze.	3 %	1,4 %	154 %
R-07-01-03	3. Sumažės ūkinių gyvūnų registravimo ir identifikavimo pažeidimų gyvulių laikymo vietose pagal patikrintų ūkių ir juose nustatytų pažeidimų skaičiaus santykį.	32 %	13 %	160 %
	Produkto:			
P-07-01-01-01	1. Išmėtytų jaukų su pasiutligės vakcina skaičius.	2,6 mln.	2,6 mln.	100 %
P-07-01-02-02	2. Ištirtų mėginių dėl pavojingų užkrečiamųjų gyvūnų ligų skaičius.	260000	243838	94 %
P-07-01-02-03	3. Ištirtų mėginių zoonozijų tyrimams skaičius.	600	560	94 %
P-07-01-02-04	4. Gyvulių ūkių patikrinimų dėl gyvūnų sveikatingumo, ženklavimo ir identifikavimo skaičius.	12850	14987	117 %
P-07-01-02-05	5. Suorganizuotų pratybų dėl pavojingų užkrečiamųjų gyvūnų ligų neatidėliotinių priemonių planų taikymo skaičius.	2	1	50 %
P-07-01-02-06	6. Pavojingų užkrečiamųjų gyvūnų ligų neatidėliotinių priemonių planų skaičius.	6	6	100 %
	Rezultato:			
R-07-02-01	1. Pagerės gyvūnų laikymo vietose gyvūnų gerovės lygis, išreikštas patikrinimų su pažeidimais ir bendro patikrinimų skaičiaus santykiu.	22 %	22 %	100 %
R-07-02-02	2. Pagerės skerdžiamų gyvūnų gerovė, t. y. padaugės skerdyklų, atitinkančių gyvūnų gerovės reikalavimus.	97 %	97 %	100 %
R-07-02-03	3. Mažės gyvūnų gerovės reikalavimų pažeidimų gyvūnus vežant.	28 %	28 %	100 %
	Produkto:			
P-07-02-01-01	1. Gyvūnų gerovės patikrinimų skaičius ūkinių gyvūnų	15000	11538	77 %

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	laikymo vietose.			
P-07-02-01-02	2. Gyvūnų gerovės patikrinimų skaičius gyvulių ir paukščių skerdyklose.	350	398	113 %
P-07-02-01-03	3. Gyvūnų gerovės patikrinimų skaičius transporto priemonių, gyvūnų vežimo, gyvūnų išsiuntimo ir paskirties vietose.	3000	3100	103 %
P-07-02-01-04	4. Gautų asmenų pranešimų dėl gyvūnų gerovės pažeidimų skaičius.	750	963	128 %
P-07-02-01-05	5. Suorganizuotų susitikimų su institucijomis, organizacijomis ir asociacijomis gyvūnų gerovės klausimais skaičius.	2	2	100 %
	Rezultato:			
R-07-03-01	1. Pagerės maisto tvarkymo subjektų būklė, padaugės maisto tvarkymo subjektų, visiškai atitinkančių maisto saugos ir kokybės reikalavimus.	89 %	85 %	96 %
R-07-03-02	2. Sumažės žmonių grupinių žarnos infekcinių susirgimų, kilusių dėl nesaugaus maisto.	23	21	109 %
R-07-03-03	3. Pagerės maisto sauga ir kokybė, atsižvelgiant į bendrą ištirtų maisto mėginių ir mėginių, kurių tyrimo rezultatai teigiami, santykį.	2,5 %	2,4 %	104 %
R-07-03-04	4. Sumažės vartotojų skundų dėl maisto ir su maistu susijusių paslaugų teikimo.	2050	2547	76 %
	Produkto:			
P-07-03-01-01	1. Atliktų maisto tvarkymo subjektų patikrinimų skaičius.	29000	29496	102 %
P-07-03-01-02	2. Ištirtų valstybinių maisto produktų mėginių skaičius.	3960	7761	196 %
P-07-03-01-03	3. Atliktų viešai tiekiamo geriamojo vandens stebėsenos mėginių laboratorinių tyrimų skaičius.	100	225	225 %
P-07-03-01-04	4. Nesaugaus maisto, esančio Lietuvos Respublikos rinkoje, uždraudimo atvejų skaičius.	30	34	113 %
P-07-03-01-05	5. Išsiųstų EK RASFF sistema pranešimų dėl nesaugaus maisto skaičius.	40	45	112 %
P-07-03-01-06	6. Nustatytų maisto klastojimo ir ženklavimo pažeidimų (vartotojų klaidinimo) atvejų skaičius.	1600	1404	88 %
P-07-03-01-07	7. Nustatytų Reklamos įstatymo pažeidimo atvejų skaičius.	18	21	117 %
P-07-03-01-08	8. Suorganizuotų mokomųjų renginių atskiroms maisto tvarkymo subjektų grupėms skaičius.	19	28	147 %
P-07-03-01-09	9. Vartotojų skundų dėl maisto ir su maistu susijusių paslaugų teikimo skaičius.	2050	2547	76 %
P-07-03-01-10	10. Pagrįstų vartotojų skundų dėl maisto ir su maistu susijusių paslaugų teikimo skaičius.	900	946	105 %
P-07-03-01-11	11. Parengtų informacinių pranešimų visuomenei maisto saugos ir kokybės, ženklavimo klausimais skaičius.	200	205	102 %
	Rezultato:			

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
R-07-04-01	1. Pagerės pašarų tvarkymo subjektų būklė higienos, ženklinimo reikalavimų laikymosi požiūriu, atsižvelgiant į patikrinimų, kai nenustatyta teisės aktų reikalavimų pažeidimų, ir patikrinimų santykį.	77 %	86 %	111 %
R-07-04-02	2. Pagerės pašarų kokybė ir sauga, padaugės pašarų tyrimų, atitinkančių kokybės ir saugos reikalavimus.	1,4 %	1 %	129 %
	Produkto:			
P-07-04-01-01	1. Pašarų tvarkymo subjektų patikrinimų skaičius.	2000	3856	192 %
P-07-04-01-02	2. Išsiųstų RASFF sistema pranešimų dėl nesaugių pašarų skaičius.	1	3	300 %
P-07-04-01-03	3. Atliktų pašarų mėginių kokybės ir saugos laboratorinių tyrimų skaičius.	300	428	143 %
	Rezultato:			
R-07-05-01	1. Šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo subjektai geriau vykdys teisės aktų reikalavimus, atsižvelgiant į patikrinimų ir nustatytų teisės aktų reikalavimų pažeidimų santykį.	56 %	56 %	100 %
	Produkto:			
P-07-05-01-01	1. Šalutinius gyvūninius produktus tvarkančių subjektų patikrinimų skaičius.	100	102	102 %
P-07-05-01-02	2. Sukurta informacinė duomenų valdymo sistema, apimanti šalutinių gyvūninių produktų kontrolę.	1	1	100 %
	Rezultato:			
R-07-06-01	1. Pagerės veterinarinius vaistus ir veterinarinius biocidus gaminančių ir tiekiančių rinkai subjektų atitiktis reikalavimams, išreikšta patikrinimų be pažeidimų ir bendro patikrinimų skaičiaus santykiu.	65 %	80 %	123 %
R-07-06-02	2. Geriau bus naudojami gyvūnų gydymui ir gyvūnų užkrečiamųjų ligų profilaktikai skirti veterinariniai vaistai ir veterinariniai biocidai, patikrinimų metu bus mažiau nustatoma pažeidimų.	32 %	16 %	150 %
	Produkto:			
P-07-06-01-01	1. Veterinarinių vaistų ir veterinarinių biocidų gamybos, didmeninės ir mažmeninės prekybos įmonių patikrinimų skaičius.	300	544	181 %
P-07-06-01-02	2. Veterinarinių vaistų ir veterinarinių biocidų naudojimo gyvūnams gydyti ir užkrečiamųjų gyvūnų ligų profilaktikai gyvūnų laikymo vietose patikrinimų skaičius.	2300	3692	160 %
P-07-06-01-03	3. Registruotų ir perregistruotų veterinarinių vaistų ir veterinarinių biocidų skaičius bei jų sąrankų keitimų skaičius.	250	528	211 %
	Rezultato:			
R-07-07-01	1. Lietuvos Respublikoje nekils gyvūnų užkrečiamųjų ligų protrūkių, priklausančių nuo Lietuvos pasienio veterinarijos postų gyvūnų importo ir tranzito kontrolės.	0	0	100 %
R-07-07-02	2. Į Lietuvos Respublikos ir Bendrijos rinką per Lietuvos pasienio veterinarijos postus nepateks nesaugių Tarnybos kontroliuojamų prekių.	0	0	100 %
	Produkto:			
P-07-07-01-01	1. Patikrintų importuojamų į ES teritoriją siuntų skaičius, siuntų svoris, gyvūnų skaičius.	4800 140000 600	6664 268893 497	138 % 192 % 83 %

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
P-07-07-01-02	2. Patikrintų tranzitu vežamų siuntų skaičius, siuntų svoris, gyvūnų skaičius.	30000 1000000 1000	47970 1525519 1408	159 % 152 % 140 %
P-07-07-01-03	3. Tranzitu vežamų tarnybos kontroliuojamų prekių, kurios laikinai saugomos muitinės sandėliuose, patikrinimų skaičius.	7000	8440	120 %
P-07-07-01-04	4. Uždraustų importuoti Lietuvos pasienio veterinarijos postų kontroliuojamų prekių atvejų skaičius.	25	24	96 %
	Rezultato:			
R-07-08-01	1. Padaugės Tarnybos sprendimų, pagrįstų Instituto rizikos vertinimo ir tyrimo rezultatais.	50 %	49 %	98 %
R-07-08-02	2. Padidės kontrolės efektyvumas, priklausantis nuo rizikos vertinimo išvadų.	62 %	63 %	101 %
	Produkto:			
P-07-08-01-01	1. Atliktų rizikos vertinimų skaičius pagal rizikos vertinimo metodikas.	20	37	185 %
P-07-08-01-02	2. Parengtų informacinių pranešimų rizikos vertinimo klausimais skaičius.	53	106	200 %
P-07-08-01-03	3. Suorganizuotų mokslinių konferencijų, seminarų ir mokymų rizikos vertinimo klausimais skaičius.	3	8	267 %
P-07-08-01-04	4. Rizikos vertinimo srityje dalyvautų projektų skaičius.	3	3	100 %

Paaiškinimai dėl nepasiektų arba viršytų vertinimo kriterijų reikšmių:

Vertinimo kriterijus R-07-01-01 viršijo strateginiame veiklos plane numatytą reikšmę, nes planuojant nebuvo tinkamai įvertinta nuo 2006 m. sistemingai vykdoma laukinių gyvūnų vakcinacija nuo pasiutligės

Vertinimo kriterijus R-07-01-02 viršijo strateginiame veiklos plane numatytą reikšmę, nes planuojant nebuvo tinkamai įvertintas Tarnybos vykdytų priemonių, skirtų šio rezultato pasiekimui, efektyvumas.

Vertinimo kriterijus R-07-01-03 viršijo strateginiame veiklos plane numatytą reikšmę, nes didėja gyvulių laikytojų sąmoningumas. Teigiamą poveikį laikytis teisės aktais nustatytų gyvulių registravimo ir identifikavimo reikalavimų lėmė ir tai, kad ūkinių gyvūnų registravimo ir ženklavimo teisės aktais nustatytų reikalavimų nesilaikymas ūkinių gyvūnų laikytojams gali grėsti LR ir / ar ES teikiamos paramos sumažinimu ir /ar praradimu.

Vertinimo kriterijus P-07-01-02-04 viršijo strateginiame veiklos plane numatytą reikšmę, nes ūkiai, kurie turėjo būti patikrinti dėl sveikatingumo, gyvūnų gerovės, buvo kompleksiskai tikrinami ir dėl ūkinių gyvūnų registravimo ir ženklavimo.

Vertinimo kriterijus P-07-01-02-05 nepasiekė strateginiame veiklos plane numatytos reikšmės, nes dėl lėšų trūkumo nebuvo suorganizuotos vienos pratybos dėl pavojingų užkrečiamųjų gyvūnų ligų neatidėliotinių priemonių planų taikymo.

Vertinimo kriterijus P-07-02-01-01 nepasiekė strateginiame veiklos plane numatytos reikšmės, buvo skirta mažiau lėšų transporto priemonių išlaikymui.

Vertinimo kriterijus P-07-02-01-04 viršijo strateginiame veiklos plane numatytą reikšmę, nes išaugo visuomenės švietimas apie gyvūnų gerovę, gyvūnų laikytojų pareigas ir atsakomybes; keičiasi visuomenės požiūris į gyvūnų laikymo ir gerovės standartus. Pažymėtina, kad pasitvirtinusių pranešimų apie gyvūnų gerovės ir sveikatingumo pažeidimus skaičiaus procentas išlieka praktiškai toks pats – 50 %.

Vertinimo kriterijus R-07-03-01 nepasiekė strateginiame veiklos plane numatytos reikšmės, nes esant ekonominei krizei ir sumažėjus vartotojų perkamajai galiai, dalis maisto

tvarkytojų neturėjo galimybės įvykdyti numatytus planus: įsigyti naujos įrangos, įdiegti naujas technologijas, atlikti patalpų renovaciją ir pan.

Vertinimo kriterijus R-07-03-02 viršijo strateginiame veiklos plane numatytą reikšmę, nes buvo sugriežtinta maisto tvarkymo subjektų, kurie užsiima viešojo maitinimo paslaugų teikimu kontrolė (ypač atkreipiant dėmesį į kryžminę taršą ir higienos pažeidimus).

Vertinimo kriterijus R-07-03-04 nepasiekė strateginiame veiklos plane numatytos reikšmės, nes, sumažėjus pajamoms ir perkamajai galiai, vartotojai buvo priversti rinktis pigesnius maisto produktus, kurie, nors saugūs ir atitinka teisės aktų reikalavimus, bet yra prastesnės kokybės ir vartotojų lūkesčių iš dalies netenkino.

Vertinimo kriterijus P-07-03-01-02 viršijo strateginiame veiklos plane numatytą reikšmę, nes, atsižvelgus į vartotojų didėjančią susidomėjimą maisto produktais „be maisto priedų“, „ekologiškas“ ir pan., ir vis didėjančių tokių produktų asortimentą, Taryba atliko minėtų produktų neplaninius teminius patikrinimus, kurių metų buvo atrenkami mėginiai produkto kokybei nustatyti. Dalis vartotojų dėl ekonominių motyvų rinkosi pigesnius, prastesnės kokybės maisto produktus, kurie nepateisino jų lūkesčių. Vartotojai daugiau skundėsi, o Taryba atrinko daugiau mėginių laboratoriniams ištyrimams.

Vertinimo kriterijus P-07-03-01-03 viršijo strateginiame veiklos plane numatytą reikšmę, nes, padidėjus vartotojų paklausimui ir skundų dėl šachtinių šulinių skaičiui, Taryba skyrė papildomai lėšų mėginių atrinkimui ir tyrimams, siekiant užtikrinti vartotojų saugumą.

Vertinimo kriterijus P-07-03-01-06 nepasiekė strateginiame veiklos plane numatytos reikšmės, dėl pravesių mokymų, konsultacijų ir nuoseklus, kryptingo Tarybos darbo ženklinimo kontrolės srityje. Kiekvienuose mokymuose buvo primenama apie ženklinimo svarbą ir gamintojų atsakomybę už vartotojų klaidinimą.

Vertinimo kriterijus P-07-03-01-07 viršijo strateginiame veiklos plane numatytą reikšmę todėl, kad buvo vykdoma aktyvesnė maisto reklamos kontrolė, taip pat ir maisto tvarkymo subjektai aktyviai stebėjo savo rinkos partnerių elgesį reklamuojant vieną ar kitą produktą, pastebėję pažeidimus, nuolat informuodavo Tarybą, aktyviai maisto papildų reklamos stebėsenoje dalyvavo Savigydos pramonės asociacija.

Vertinimo kriterijus P-07-03-01-08 viršijo strateginiame veiklos plane numatytą reikšmę, nes buvo didelis atskirų maisto tvarkymo subjektų grupių susidomėjimas naujai išleistais Tarybos teisės aktais, ko pasekoje buvo pravesta daugiau mokymų ir seminarų.

Vertinimo kriterijus R-07-04-02 viršijo strateginiame veiklos plane numatytas reikšmes, nes buvo sugriežtinta valstybinė veterinarinė pašarų kontrolė ir padidėjo jos efektyvumas.

Vertinimo kriterijus P-07-04-01-01 viršijo strateginiame veiklos plane numatytą reikšmę, nes Tarybai nuo 2010 m. liepos 1 d. buvo naujai deleguotos funkcijos, susijusios su pašarų kontrole.

Vertinimo kriterijus P-07-04-01-02 viršijo strateginiame veiklos plane numatytą reikšmę, nes padidėjo pašarų iš trečiųjų šalių importas.

Vertinimo kriterijus P-07-04-01-03 viršijo strateginiame veiklos plane numatytą reikšmę, nes padidėjo pašarų importas į LR, kas sąlygojo didesnę atliekamų pašarų laboratorinių tyrimų skaičių.

Vertinimo kriterijus R-07-06-01 viršijo strateginiame veiklos plane numatytas reikšmes, nes buvo sugriežtinta veterinarinius vaistus ir veterinarinius biocidus gaminančių ir tiekiančių rinkai subjektų kontrolė, padidėjo jos efektyvumas.

Vertinimo kriterijus R-07-06-02 viršijo strateginiame veiklos plane numatytas reikšmes, nes buvo sugriežtinta veterinarinių vaistų ir veterinarinių biocidų naudojimo ūkiuose kontrolė, griežčiau buvo kontroliuojami privatūs veterinarinės gydytojai.

Vertinimo kriterijai P-07-06-01-01 ir P-07-06-01-02 viršijo strateginiame veiklos plane numatytas reikšmes, nes buvo atlikta daug tikslinių patikrinimų, kurie buvo organizuoti siekiant užtikrinti efektyvesnę valstybinę veterinarinių vaistų kontrolę ir vykdant Valstybinės maisto ir veterinarinės tarnybos direktoriaus 2010 m. sausio 28 d. įsakymą Nr. B1-50 „Dėl

tikslinių patikrinimų dėl Lietuvos Respublikoje registruotų veterinarinių vaistų, kurių sudėtyje yra veikliosios medžiagos – doksiciklino, prekybos ir naudojimo“.

Vertinimo kriterijus P-07-06-01-03 viršijo strateginiame veiklos plane numatytas reikšmes, nes 2010 m. padaugėjo registruotojų pateiktų prašymų registruoti, perregistruoti ar atlikti keitimus veterinariniams vaistams. Ypač padidėjo pateiktų prašymų atlikti keitimus veterinarinių vaistų sąrankose ir registruoti veterinarinius vaistus pagal Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2006 m. spalio 24 d. įsakymą Nr. B1-604 „Dėl Registruotų Europos Sąjungos arba Europos ekonominės erdvės valstybėse veterinarinių vaistų registravimo Lietuvos Respublikoje pagal nacionalinę procedūrą tvarkos aprašo patvirtinimo“

Vertinimo kriterijus P-07-07-01-01 viršijo strateginiame veiklos plane numatytas reikšmes, nes iš trečiųjų šalių verslo subjektai importavo daugiau gyvūninių produktų ir negyvūninių pašarų negu buvo planuota.

Vertinimo kriterijus P-07-07-01-02 viršijo strateginiame veiklos plane numatytas reikšmes, nes 30 proc. išaugo gyvūninių produktų ir negyvūninių pašarų siuntų vežimas tranzitu iš Rusijos Federacijos Kaliningrado srities į Rusijos Federaciją bei iš Rusijos Federacijos į Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį.

Vertinimo kriterijus P-07-07-01-03 viršijo strateginiame veiklos plane numatytas reikšmes, nes Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste esančiuose muitinės sandėliuose buvo laikinai saugojama/sandėliuojama gyvūninių produktų siuntų didesni kiekiai negu buvo numatyta strateginiame plane, todėl teritorinių VMVT veterinarijos inspektoriai atliko daugiau patikrinimų.

Vertinimo kriterijus P-07-08-01-01 viršijo strateginiame veiklos plane numatytą reikšmę, nes Tarnyba ir ūkio subjektai pateikė daugiau prašymų atlikti rizikos vertinimą.

Vertinimo kriterijus P-07-08-01-02 viršijo strateginiame veiklos plane numatytą reikšmę, nes Institutas sustiprino bendradarbiavimą su Europos maisto saugos tarnyba bei ES valstybių narių kompetentingomis institucijomis rizikos vertinimo ir informacijos teikimo klausimais bei institucinius gebėjimus teikti informacinius pranešimus vartotojams ir socialiniams partneriams veterinarijos ir maisto saugos srityse.

Vertinimo kriterijus P-07-08-01-03 viršijo strateginiame veiklos plane numatytą reikšmę, nes Institutas sustiprino bendradarbiavimą su Lietuvos mokslo institucijomis ir mokslo integraciją veterinarijos ir maisto saugos srityse.

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	52410	52409,8	100 %
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	52410	52409,8	100 %
iš jo:	52410	52409,8	100 %
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos	-	-	-
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos	-	-	-
2. Kiti šaltiniai	-	-	-

1.81 programa „Specialioji maisto tvarkymo valstybinės veterinarinės priežiūros programa“

Ši programa skirta užtikrinti gyvūnų užkrečiamųjų ligų nustatymą, veterinarinių vaistų ir biocidų saugumo, efektyvumo ir kokybės tyrimus bei maisto ir pašarų saugumo ir kokybės tyrimus akredituotais laboratoriniais tyrimų metodais. Gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėseną ir kontrolę, veterinarinių vaistų ir biocidų saugumo, efektyvumo ir kokybės tyrimus bei maisto ir pašarų saugos ir kokybės tyrimus atlieka Instituto nacionalinės referentinės bakteriologinių, cheminių, maisto produktų mikrobiologinių, molekulinės biologijos ir genetiškai modifikuotų organizmų, patologinių anatominių ir histologinių, radiologinių, serologinių ir virusologinių tyrimų laboratorijos bei Tarnybai pavaldžių įstaigų laboratorijos. Ji skirta laboratorijų techninės bazės, tyrimų metodikų tobulinimui ir modernizavimui, bei darbuotojų kvalifikacijos kėlimui užtikrinti.

Specialiosios maisto tvarkymo valstybinės veterinarinės priežiūros programos lėšos skirtos Instituto išlaidoms, reikalingoms nuostatuose numatytų funkcijų vykdymui užtikrinti.

Šiai programai įgyvendinti keliamas tikslas – užtikrinti gyvūnų užkrečiamųjų ligų, veterinarinių vaistų ir biocidų saugumo, efektyvumo ir kokybės, bei maisto ir pašarų saugumo ir kokybės nustatymą.

Siekiant programos tikslo, Tarnyba yra sukūrusi laboratorijų tinklą, kurį sudaro Instituto laboratorijos Vilniuje, Kaune, Šiauliuose ir Panevėžyje bei apskričių valstybinių maisto ir veterinarijos tarnybų laboratorijos Alytuje, Klaipėdoje, Marijampolėje, Tauragėje, Telšiuose ir Utenoje.

Sukurta Instituto struktūra garantuoja nepriklausoma ir objektyvia moksline nuomone pagrįstą efektyvų maisto saugos, vartotojų apsaugos, gyvūnų sveikatingumo ir veterinarijos reikalavimų vykdymą šalyje. Instituto laboratorijos atlieka valstybinę maisto produktų ir jų žaliavų, geriamojo ir mineralinio vandens, pašarų ir jų žaliavų, gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolę

2010 m. Instituto darbuotojai dalyvavo įgyvendinant tarptautinius projektus:

1) Dvynių projektas RO/2007-IB/AG/02 „Nacionalinės veterinarijos ir maisto saugos tarnybos institucinių pajėgumų stiprinimas – veterinarijos tarnybų gebėjimas stebėti, likviduoti ir kontroliuoti gyvūnų ligas“.

2) ES Dvynių projektas KS/07/AG/01 „Europos Sąjungos maisto saugos ir veterinarijos tarnybų standartų atitiktis“.

2010 m. Instituto Laboratorijos departamento veikla atitiko LST EN ISO/IEC 17025 standarto ir kokybės vadybos sistemos reikalavimus. Laboratorijos departamento kokybės vadybos sistema užtikrina kokybišką valstybinių programų vykdymą bei užsakovų poreikių tenkinimą, tyrimų atlikimui naudojant modernią įrangą, naujausius mokslo pasiekimus. Šiems tikslams įgyvendinti įsisavinami ir akredituojami nauji tyrimų metodai – 2010 m. akredituoti 27 metodai, kurie įtraukti į lanksčią akreditacijos sritį. Laboratorijos departamentas turi lanksčią akreditacijos schemą, tai leidžia laboratorijai modifikuotus arba naujus metodus, kurių principas yra identiškas esantiems akreditacijos srityje, traktuoti kaip akredituotus.

Institutas iš viso taiko 499 akredituotus tyrimo metodus. Rusijos Federacijos techninio reguliavimo ir metrologijos federalinės agentūros akreditavimo sistemoje (GOST R) akredituota 700 metodų, o Rusijos Federacijos vartotojų teisių ir žmonių gerovės apsaugos federalinės tarnybos Higienos ir epidemiologijos centro akreditavimo sistemoje – 400 metodų.

Valstybinių mėginių tyrimas.

Per 2010 m. Institute atlikti 222845 gyvūnų užkrečiamųjų ligų tyrimai (iširta 84816 mėginių), iš jų teigiami (nepatenkinami) – 12353 tyrimai. Tai sudaro 5,5 % nuo bendro atliktų tyrimų skaičiaus (2009 m. – 3,8 %). Vykdamt pašarų saugos ir kokybės kontrolę ir stebėseną

Institute atlikti 3807 pašarų tyrimai (ištirti 10079 mėginiai), iš jų teigiami – 29 tyrimai. Tai sudaro 1 %, nuo visų atliktų pašarų tyrimų (2009 m. – 5,2 %).

Siekiant užtikrinti veterinarinių preparatų ir veterinarinių biocidų saugą, efektyvumą ir kokybę, Institute per 2010 m. ištirti 4 mėginiai, iš jų teigiamų nenustatyta.

Vykdydama valstybinę maisto produktų kontrolę, Taryba kiekvienais metais vykdo augalinio maisto taršos, geriamojo vandens stebėsenos, kenksmingų medžiagų liekanų gyvūniniuose produktuose stebėsenos programas, ima maisto produktų mėginius kilus įtarimams dėl jo saugos ir kokybės, tiriant ūminius žmonių žarnyno infekcinių susirgimų protrūkius ir kt. atvejais. Visų valstybinių maisto produktų mėginių tyrimus atlieka ir jų rezultatus, vadovaujantis rizikos vertinimo metodikomis, analizuoja ir vertina Institutas. Per 2010 m. iš viso buvo atliktas 128831 maisto mėginių tyrimas (ištirta 30407 mėginiai), iš jų teigiami (nepatenkinami) – 2579 tyrimai. Tai sudaro 9 % nuo bendro tyrimų skaičiaus (2009 m. – 2,7 %).

2010 m. iš viso buvo atlikti 905403 tyrimai. Buvo atlikta 220311 cheminių tyrimų (1594 teigiami), 88637 mikrobiologiniai tyrimai (2508 teigiami), 1754 jusliniai tyrimai (48 teigiami), 1909 radiologiniai tyrimai (358 teigiami), 268 GMO tyrimai (14 teigiamų), 93147 patologiniai anatomiciniai ir histologiniai tyrimai (15 teigiamų), 10447 virusologiniai tyrimai (3121 teigiamas), 437857 serologiniai tyrimai (6542 teigiami), 30168 bakteriologiniai tyrimai (4137 teigiami), 7761 paukščių zoonozijų tyrimas (33 teigiami), 13144 pašarų ir higieniniai bakteriologiniai (296 teigiami).

Instituto specialistai pateikė 35 mokslines nuomones bei 106 informacinius pranešimus maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo temomis, parengė 99552 maisto produktų valstybinių laboratorinių tyrimų rezultatų vertinimo išvadas

Per 2010 m. 158 Instituto specialistai, pagal Tarybos projektą „Tarybos ir jai pavaldžių įstaigų valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, veiklos efektyvumo ir administracinių gebėjimų didinimas“, dalyvavo anglų kalbos, kompiuterinio raštingumo ir bendravimo su žiniasklaida mokymuose, kėlė kvalifikaciją ir skaitė pranešimus tarptautinėse konferencijose, Lietuvos institucijų organizuojuose seminaruose bei mokymuose pašarų stebėsenos, maisto saugos, veterinarinių vaistų ir biocidų temomis.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	Rezultato:			
R-81-01-01	1. Užtikrintas mėginių ištyrimas pagal galiojančius ir pripažintus EK teisės aktų reikalavimus.	100 %	100 %	100 %
	Produkto:			
P-81-01-01-01	1. Atliktų užkrečiamųjų gyvūnų ligų tyrimų skaičius.	180000	222845	124 %
P-81-01-01-02	2. Atliktų pašarų tyrimų skaičius.	2500	3807	152 %
P-81-01-01-03	3. Atliktų veterinarinių preparatų laboratorinių tyrimų skaičius.	3	4	133 %
P-81-01-01-04	4. Atliktų maisto tyrimų skaičius.	100000	128831	129 %
P-81-01-01-05	5. Bendras akredituotų tyrimo metodų skaičius.	600	499	83 %
P-81-01-01-06	6. Apmokytų ir kvalifikaciją kėlusiuoju Instituto specialistų skaičius.	150	158	105 %

Paaškinimai dėl nepasiektų arba viršytų vertinimo kriterijų reikšmių:

Vertinimo kriterijus P-81-01-01-01 viršijo strateginiame veiklos plane numatyta reikšmę, nes Lietuvoje padidėjo galvijų bruceliozės ir enzootinės galvijų leukozės tyrimų skaičius, siekiant padidinti Lietuvoje sveikų bandų skaičių ir Lietuvos konkurencingumą.

Vertinimo kriterijus P-81-01-01-02 viršijo strateginiame veiklos plane numatyta reikšmę, nes Lietuvoje buvo skirta daugiau lėšų pašarų kokybės ir saugos rodiklių stebėsenai lyginant su 2009 metais.

Vertinimo kriterijus P-81-01-01-04 viršijo strateginiame veiklos plane numatyta reikšmę, nes Lietuvoje buvo siekiama labiau apsaugoti vartotojus nuo klaidinančios informacijos, be to padidėjo maisto produktų importas ir eksportas.

Vertinimo kriterijus P-81-01-01-05 nepasiekė strateginiame veiklos plane numatytos reikšmės, nes nebuvo skirta pakankamai lėšų laboratorijų akreditacijos palaikymui ir plėtrai.

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	3300	3300	100 %
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	3300	3300	100 %
iš jo:	-	-	-
1.1. bendrojo finansavimo lėšos	-	-	-
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos	-	-	-
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos	3300	3300	100 %
2. Kiti šaltiniai	-	-	-

1.2 programa „Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos sistemos administravimo ir tobulinimo programa“

Programa skirta užtikrinti kryptingą Tarnybos veiklos organizavimą ir bendradarbiavimą su Europos Komisijos, šalių narių ir trečiųjų šalių kompetentingomis institucijomis ir socialiniais partneriais. Vykdam šią programą, Tarnyba dalyvauja ES darbo grupių veikloje, tarptautiniuose renginiuose, konferencijose, bendruose mokymų, kvalifikacijos tobulinimo projektuose, bendradarbiauja su trečiosiomis šalimis, taip prisidedama prie Lietuvos užsienio politikos įgyvendinimo. Ši programa reikalinga siekiant diegti ir akredituoti valstybinę maisto ir veterinarinę kontrolę visose teritorinėse VMVT pagal tarptautinį standartą EN ISO/IEC 17020:2004 „Bendrieji įvairių tipų kontrolės įstaigų veikimo kriterijai“. Pagal šią programą nuolat tobulinamos Tarnybos informacinės sistemos, vykdoma informacijos sklaida visuomenei per masines informacijos priemones ir Tarnybos elektroninę svetainę. Programa reikalinga Tarnybos specialistų administracinių gebėjimų stiprinimui, kvalifikacijos kėlimui, derybų vedimo tobulinimui. Pagal šią programą Tarnybos specialistai bus ruošiami Lietuvos Respublikos pirmininkavimui ES 2013 metais.

Įgyvendinant šią programą, bus modernizuojama Tarnybos valdymo sistema bei peržiūrėti ir keičiami arba atnaujinami ūkio subjektų veiklą reglamentuojantys teisės aktai. Rengiami šių teisės aktų sąvadai ir konsultacijos, skelbiami tarnybos elektroninėje svetainėje.

Šiai programai įgyvendinti keliami tikslai:

1. Užtikrinti Tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų darbo efektyvumą.
2. Užtikrinti, kad į nacionalinę teisę būtų laiku perkelti ir sklandžiai įgyvendinami ES teisės aktai ir jų pakeitimai, stiprinti Tarnybos bendradarbiavimą su ES institucijų darbo organais, ES ir trečiųjų valstybių kompetentingomis institucijomis.

Įgyvendindama programos tikslus ir siekdama stiprinti darbuotojų administracinius gebėjimus ir didinti viešojo administravimo efektyvumą, 2010 m. Tarnyba pradėjo įgyvendinti 2 projektus pagal 2007-2013 m. Žmoniškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 4 prioriteto įgyvendinimo priemonę „Administracinių gebėjimų stiprinimas ir viešojo administravimo efektyvumo didinimas“:

- „Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, veiklos efektyvumo ir administracinių gebėjimų didinimas“ ir

- „Kokybės vadybos tobulinimas Valstybinėje maisto ir veterinarijos tarnyboje ir jai pavaldžiose įstaigose“.

Projektas „Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, veiklos efektyvumo ir administracinių gebėjimų didinimas“ skirtas Tarnybos darbuotojų, kvalifikacijai kelti, administraciniams gebėjimams bei asmeniniams įgūdžiams stiprinti. Pagal šį projektą per 2010 m. buvo įvykdyti mokymai, kaip rengiami ir sėkmingai įgyvendinami institucijos strateginiai planai, apimantys ES viešąją politiką (apmokyti 82 specialistai), anglų kalbos mokymai (apmokyta 210 specialistų), kompiuterinio raštingumo mokymai (apmokyti 132 specialistai), Microsoft Windows Server administravimo mokymai (apmokyti 7 specialistai), buhalterinės apskaitos tvarkymo mokymai (apmokyta 30 specialistų), praktiniai mokymai apie bendravimą su žiniasklaidos priemonėmis, efektyvų informacijos pateikimą visuomenei (apmokyti 216 specialistai), kenksmingų liekanų kontrolės vykdymas. Informacijos perdavimas maisto grandinėje“ (apmokyti 67 specialistų), „Zoonozių ir pavojingų užkrečiamųjų gyvūnų ligų epidemiologija, stebėseną, kontrolę, prevenciją bei rizikos analizę“ (apmokyti 68 specialistai), „Zoonozių prevencija ir kontrolė viešojo maitinimo įmonėse“ (apmokyti 74 specialistai). Iš viso per 2010 m. mokymuose pagal minėto projekto veiklas dalyvavo 576 specialistai.

Projektas „Kokybės vadybos tobulinimas Valstybinėje maisto ir veterinarijos tarnyboje ir jai pavaldžiose įstaigose“ yra skirtas Tarnyboje diegiamai valstybinės kontrolės kokybės vadybos sistemai akredituoti ir palaikyti. Tarnybos vykdomas valstybinė kontrolės modelis yra akredituotas pagal tarptautinį standartą ISO/IEC 17020:2004 „Bendrieji įvairių tipų kontrolės įstaigų veikimo kriterijai“. 2010 m. įgyvendinant minėtą projektą Tarnyboje ir jai pavaldžiose įstaigose Vokietijos akreditacijos tarnybos DAkkS ekspertai atliko 1 kokybės sistemos akreditacijos priežiūros išorinį auditą – Marijampolės apskr. VMVT, taip pat buvo akredituota Tauragės apskr. VMVT ir 4 PVP: Panemunės kelio PVP, Pagėgių PVP, Kybartų kelio PVP, Kybartų geležinkelio PVP. Auditų metu nustatyta 14 neženklių neatitikimų standarto reikalavimams. Įgyvendinant projektą veiklas 2010 m. suorganizuoti mokymai kokybės sistemos vadybininkams, iš viso mokymuose dalyvavo 75 Tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų darbuotojai.

2010 m. lapkričio – gruodžio 3 d. Tarnyboje įvyko Europos Komisijos Maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – FVO) misija Nr. DG(SANCO)/2009-8374, kurios metu buvo atnaujinta informacija apie šalies maisto saugos, gyvūnų sveikatos ir gerovės bei augalų sveikatos kontrolės sistemą ir įvertintas rekomendacijų įgyvendinimas nuo 2008 m. gegužės mėn. FVO ekspertai apžvelgė 86 rekomendacijų įgyvendinimą, iš jų pilnai įgyvendintomis pripažintos 66 rekomendacijos, 20 rekomendacijų įgyvendinta iš dalies.

2010 m. įdiegta ir pradėta naudoti Gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolės ataskaitų formavimo informacinė sistema (toliau – GULKA). Ši sistema leido atsisakyti anksčiau naudotų

daugiau nei 60 MS Excel pildomų ataskaitų ir jų siuntimo elektroniniu paštu iš 50-ies teritorinių VMVT. Atsižvelgus į nuolatinis vartotojų poreikius keisti GULKA kompiuterinę programą (papildyti naujomis gyvūnų ligomis, įdiegti įvairias suvedamų duomenų loginės patikros taisykles ir t.t.), pasirašyta sutartis tolesniam programos vystymui 2011 metais.

Įgyvendindama pirmąją programos tikslą, Tarnyba siekė pagerinti jai pavaldžių įstaigų atliekamos valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės kokybę ir užtikrinti efektyvų ir centralizuotą veiklos koordinavimą. Šiuo tikslu 2010 m. Tarnyboje ir jai pavaldžiose įstaigose į akreditavimo sertifikato imtį įtrauktos 4 dar neakredituotos Tarnybos kompetencijai pavestos valstybinės kontrolės sritys: negyvūninio maisto, geriamojo vandens ir veterinarinių preparatų vidaus rinkos ir pasienio kontrolė. 2010 m papildomai buvo atliktas 1 akreditacijos priežiūros auditas, tai leido užtikrinti, kad bus išlaikytos jau akredituotos valstybinės kontrolės sritys. Įskaitant naujai akredituotus valstybinės kontrolės sektorius, 2010 m. Tarnybos akreditavimo sertifikato imtį sudaro 65 valstybinės maisto, pašarų, gyvūnų gerovės ir sveikatingumo, prekių importo ir tranzito kontrolės sritys.

Didės socialinių partnerių, visuomenės ir verslo subjektų pasitikėjimas Tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų veikla.

Remiantis nuolatinės apklausos anketos apie Tarnybos ir jai pavaldžiose įstaigose dirbančių valstybės tarnautojų ir darbuotojų (ypač vykdančių valstybinę maisto saugos ir veterinarinę kontrolę) veiksmus (neveikimą) duomenimis, 2010 m. apie Tarnybą ir jai pavaldžias įstaigas atsiliepta rečiau, t. y. 19 kartų (iš jų 11 teigiamų atsiliepimų apie Tarnybos paslaugų ir aptarnavimo kokybę (2009 m. – kreiptasi 22 kartus, 11 teigiamų atsiliepimų).

2010 m. Tarnybos veikla kai kuriose žiniasklaidos priemonėse buvo nušviečiama neigiamai. Pažymėtina, kad televizijos laidų reporteriams išsakyta Tarnybos nuomonė, kontrolės duomenys, atsakomybės ribos iš dalies neutralizuodavo viešoje erdvėje skleidžiamą neigiamą kontekstą. Tačiau Tarnybos specialistų pasisakymai vadinamosiose tiriamosios publicistikos laidose buvo pateikiami tendencingai, o šių laidų reporteriai, turėdami išankstinę neigiamą nuostatą, formavo neigiamą Tarnybos ir jos specialistų įvaizdį, mažino pasitikėjimą ja. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, nepasiektas planuotas pasitikėjimo Tarnybos veikla lygis, pasiekta reikšmė - 77 % (planuota - 85 %).

Parengtų ir išplatintų informacinių leidinių, konsultacijų skaičius.

2010 m. Tarnyba teikė pranešimus spaudai Lietuvos informacinėms agentūroms ELTA ir BNS, regioniniams ir specializuotiems laikraščiams bei publikuoti Tarnybos interneto svetainėje. Per 2010 m. parengti ir išplatinti 205 pranešimai spaudai ir 179 teminiai straipsniai ir specialistų komentarai apie maisto saugą, gyvūnų ligų kontrolę, gyvūnų gerovę bei kitas aktualijas (2009 m. – 207 pranešimai spaudai ir 265 teminiai straipsniai ir specialistų komentarai). Publikuoti straipsniai vartotojams aktualiomis temomis apie vykdomą valstybinę maisto ir veterinarinės kontrolės, maisto priedus, maisto produktų kokybę. Tarnybos straipsniai ir komentarai publikuoti ir savaitraščiuose rusų, lenkų kalbomis. 2010 m. išleisti 2 Tarnybos naujienlaiškiai „Nuo lauko iki stalo“, skirti Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dvidešimtmečiui paminėti ir tarptautinei žemės ūkio parodai AgroBalt 2010, 3 plakatai „VMVT veikla“ ir 3 lankstinukai („Kiaulių gripas“, „Laukinių gyvūnų pasiutligės likvidavimo kampanija Lietuvoje“, programa mokslinei konferencijai „Maisto sauga ir kokybė“) (2009 m. buvo išleista 18 spaudos leidinių).

2010 m. Tarnyba dalyvavo televizijos projekte „Švarus pienas“. Šio projekto metu sukurtos 5 švietėjiškos laidos apie pieną. Taip pat sukurtos dvi edukacinės garso ir vaizdo laidos „Maisto anatomija“. Laidos buvo transliuotos LTV eteryje.

Įdiegtų naujų ir atnaujintų informacinių sistemų skaičius.

2010 m. Tarnyba vykdė informacinės visuomenės plėtrai skirtas priemones: buvo vystomos informacinės sistemos, duomenų bazės, atnaujinama kompiuterinė bei programinė įranga, tęsiamas informacinių sistemų teisinis reglamentavimas, konsultuojami informacinių

sistemų, informacinių technologijų naudotojai. Per 2010 m. Tarnyboje buvo patobulinta ir atnaujinta 19 informacinių sistemų.

Daugiau Tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų veiklos sričių bus tvarkoma elektroniniu būdu, siekiant užtikrinti Tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų veiklos skaidrumą, gerės informacijos prieiga įvairioms socialinėms grupėms, greitės Tarnybos socialinių partnerių aptarnavimas, nes daug Tarnybos dokumentų ir paraiškų galės būti pildoma internetu.

2010 m. į Tarnybą ir jai pavaldžias įstaigas kreipėsi 89969 asmenys (išduota 86490 leidimų, licencijų, pažymėjimų, pažymų). Lyginant su 2009 m. besikreipiančių asmenų skaičius padidėjo 23 %. Didžiąja dalimi išduotų dokumentų skaičius išaugo dėl naujų Tarnybos funkcijų: išduoti 759 pašarų ūkio subjektų registravimo pažymėjimai. 2010 m. vykdant sveikos bandos statuso programą, buvo išduota 17702 pažymų, be to užregistruota/patvirtinta 2380 daugiau maisto tvarkymo subjektų, išduota 515 daugiau sertifikatų specialiosioms gražinamosioms išmokoms už galvijieną gauti, išduota 3543 daugiau veterinarinio įvežimo dokumentų. Pažymėtina, kad realus besikreipiančių asmenų skaičius yra mažesnis, nes dažnai už siuntą atsakingas asmuo, veždamas įvairius gyvūninius produktus viena transporto priemone arba veždamas šiuos produktus į skirtingas paskirties vietas, teritorinei VMVT pateikia vieną prašymą išduoti kelis veterinarinio įvežimo dokumentus Pasitaiko atveju, kai vienas subjektas vienu prašymu prašo patvirtinti kelis objektus ar apžiūrėti kelias medžiojamųjų gyvūnų pirminio apdorojimo aikšteles.

2010 m. tarnybos specialistai parengė 11 maisto ir veterinarijos kontrolės dokumentų, atsižvelgdami į rizikos vertinimo išvadas (2009 m. – 7). Taip pat per 2010 m. parengta 70 teisės aktų projektų, prienamų visuomenei ir kitiems Tarnybos socialiniams partneriams (2009 m. – 41). Siekiant padėti aiškiau suprasti ir vienodai taikyti teisės aktų reikalavimus maisto ir veterinarijos reikalavimų, vartotojų teisių apsaugos maisto ir su juo susijusių paslaugų srityse, per 2010 m. buvo suorganizuoti 55 renginiai Tarnybos socialiniams partneriams (verslo ir ūkininkų asociacijoms).

Antrasis programos tikslas – užtikrinti, kad į nacionalinę teisę būtų laiku perkelti ir sklandžiai įgyvendinami ES teisės aktai ir jų pakeitimai, stiprinti Tarnybos bendradarbiavimą su ES institucijų darbo organais, ES ir trečiųjų valstybių kompetentingomis institucijomis.

2010 m. Tarnyba Europos teisės departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos per Lietuvos narystės ES informacinę sistemą (toliau – LINESIS) pateikė 135 pasiūlymus dėl ES reglamentų ir kitų teisės aktų, priskirtų Tarnybai, kaip atsakingai institucijai, perkėlimo ir įgyvendinimo nacionalinėje teisėje.

Tarnyba, išnagrinėjusi jos kompetencijai priskirtus ES teisės aktus, informavo Europos teisės departamentą prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, kad 115 ES teisės aktų nacionalinės priemonės nebūtinos ir jų nuostatos galioja tiesiogiai, 22 ES teisės aktams reikalingos nacionalinės priemonės, 3 teisės aktai jau buvo perkelti ir tik suvesti į LINESIS informacinę sistemą juos perkeltantys nacionaliniai teisės aktai. Per 2010 m. parengta 14 nacionalinių teisės aktų perkeliančių ir įgyvendinančių ES teisės aktų reikalavimus t. y. perkelta 100 % numatytų perkelti į nacionalinę teisę aktų.

2010 m. per LINESIS Tarnyba parengė ir suderino su suinteresuotomis institucijomis 60 pozicijų, priskirtų Tarnybos reguliavimo sričiai.

Atstovavimas Tarnybos kompetencijai priskirtuose ES institucijų darbo organuose.

Per 2010 m. vyko 214 ES Tarybos, Europos Komisijos darbo grupių ir komitetų posėdžių ir Europos Bendrijų Agentūrų valdymo organų susitikimų. Tarnybos specialistai atstovavo Lietuvai ES nuolatinuose komitetuose ir kituose valdymo organuose: Tarnybos specialistai yra 48 Europos Tarybos ir Europos Komisijos darbo grupių ir komitetų nariai, o taip pat ir Europos Bendrijų Agentūrų – Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) ir Europos vaistų agentūros (EMA) darbo grupių nariai. Buvo dalyvauta 149 Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos darbo grupių posėdžiuose, iš jų 47 posėdžiuose Tarnybai atstovavo Veterinarijos ir fitosanitarijos atašė Briuselyje. 22 Tarnybos reguliavimo sričiai priskirtų darbo grupių

posėdžiuose nedalyvauta. Tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų specialistai dalyvavo 19 Europos vaistų agentūros (EMEA) ir 24 Europos maisto saugos agentūros (EFSA) posėdžiuose.

2010 m. sausio 12 d. Vilniuje vyko Šiaurės-Baltijos šalių Veterinarijos neatidėliotųjų priemonių darbo grupės susitikimas, kuriame buvo aptarti neatidėliotųjų priemonių stiprinimo klausimai tarp Šiaurės ir Baltijos šalių. Ši darbo grupė apjungia Islandijos, Norvegijos, Suomijos, Danijos, Švedijos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos specialistus, kurie dirba veterinarijos srityje ir yra atsakingi už neatidėliotinas priemones ir gyvūnų pavojingų užkrečiamųjų ligų likvidavimą.

Respublikiniai ir tarptautiniai renginiai.

2010 m. Tarnyba suorganizavo 1 tarptautinį renginį. Surengtas iškilmingas minėjimas – konferencija „Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimui 20 metų. Žmonės + Gyvūnai = Viena sveikata“, renginiai Pasaulinei veterinarijos dienai paminėti. 2010 m. birželio 14–20 d. surengta Europos veterinarijos savaitė, kurios metu teritorinėse VMVT vyko „Atvirų durų“ dienos. Renginio metu vyko susitikimai su visuomene ir žiniasklaida, ekskursijos į ūkius ar maisto perdirbimo įmones. Buvo organizuotos diskusijos tema „Mita! apie maistą ir tikrovę“.

Pažymint Pasaulinę pasiutligės dieną, Tarnyba įvairiuose Lietuvos rajonuose ir miestuose organizavo naminių gyvūnų augintinių nemokamą vakcinaciją nuo pasiutligės, renginius, skirtus pasiutligės prevencijai. Taip pat organizuoti Pasaulinės gyvūnijos ir Šv. Pranciškaus Asyžiečio, gyvūnų globėjo, dienos minėjimui skirti šventiniai renginiai Marijampolėje, už švietėjišką veiklą gyvūnų globos klausimais, už ypatingą rūpestį ir pagalbą kenčiantiems ar sužeistiems gyvūnams apdovanoti visuomenės veikėjai. 2010 m. spalio 14 d. Lietuvos mokslų akademijoje suorganizuota tarptautinė konferencija „Maisto sauga ir kokybė“, skirtą Pasaulinei maisto dienai paminėti.

Tarptautinis bendradarbiavimas ir trečiųjų šalių pareigūnų mokymas.

2010 m. Tarnyboje lankėsi 14 ES ir trečiųjų šalių delegacijų:

- Sausio 11 d. – JAV Valstybės departamento žemės ūkio atašė reziduojantis Varšuvoje Eric Wenberg ir John Brook iš JAV Mėsos eksporto federacijos.

- Vasario 9–10 d. – Bulgarijos žemės ūkio ministerijos delegacija. Vizito tikslas – susipažinti su Tarnybos struktūra ir vykdoma kontrole.

- Kovo 1–5 d. – Armėnijos Respublikos žemės ūkio ministerijos Valstybinės maisto produktų saugos ir veterinarijos inspekcijos specialistas Žan Baghiyan. Vizito tikslas – susipažinti su Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais privačių veterinarijos klinikų veiklą.

- Balandžio 12 d. – Europos prekybos gyvuliais ir mėsa sąjungos delegacija, vadovaujama šios sąjungos generalinio sekretoriaus Jean-Luc Mériaux. Vizito tikslas – supažindinti Lietuvos specialistus su prekybos gyvuliais ir mėsa rinkos tendencijomis Europos Sąjungoje, pasidalinti patirtimi bei užmegzti glaudesnius ryšius, siekiant plačiau integruoti Lietuvos gyvulininkystės sektorių į Europos rinką.

- Balandžio 20–23 d. Tarnyboje pagal Dvynių projektą KS 07 IB AG 07 „Maisto saugos ir veterinarijos tarnybų atitikimas Europos Sąjungos standartams“ lankėsi Kosovo maisto ir veterinarijos tarnybos specialistai. Mokomojo vizito metu delegacija apsilankė pasienio veterinarijos postuose, susipažino su ES pasienio veterinarinės kontrolės sistema ir jos įgyvendinimu.

- Balandžio 30 d. – Prancūzijos veterinarijos atašė Lenkijai ir Baltijos šalims Stéphane Cadorel. Vizito tikslas – aptarti bendradarbiavimo klausimus.

- Gegužės 3–7 d. – Azerbaidžano Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Sanitarinės epidemiologinės priežiūros skyriaus vyriausiasis patarėjas Nuraddin Abdullayev ir Azerbaidžano Respublikos žemės ūkio ministerijos Standartizacijos ir licencijavimo departamento vyriausiasis patarėjas maisto kokybės klausimais Kochari Imanov pagal Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) organizuojamų mokymų dėl maisto saugos sistemos programą.

- Birželio 2–3 d. – Norvegijos maisto saugos tarnybos atstovai. Vizito tikslas – importo ir eksporto kontrolė vykdoma Klaipėdos valstybinio jūrų uosto Malkų įlankos pasienio veterinarijos poste ir sandėliuose, kuriuose saugojami žuvininkystės produktai.

- Liepos 13–14 d. – Latvijos maisto ir veterinarijos tarnybos atstovai. Vizito tikslas – susipažinti su vykdoma gyvūninių ir negyvūninių produktų importo kontrole.

- Rugpjūčio 19 d. – Tarptautinės gyvūnų gerovės organizacijos Briuselyje „4 Pfofen“ Europos viešosios politikos biuro vadovė Dr. Marlene Wartenberg. Vizito metu diskutuota dėl naujai kuriamo Lietuvos Gyvūnų gerovės įstatymo, tolimesnių veiksmų įgyvendinant gyvūnų gerovės reikalavimus, bendrus projektus siekiant įgyvendinti naminių gyvūnėlių identifikavimo ir registravimo duomenų bazę bei vykdant šviečiamąją veiklą.

- Spalio 4–8 d. – Baltarusijos žemės ūkio ir maisto ministerijos "Belsel'hoznadzor" departamento valstybinės veterinarijos inspekcijos valstybinis inspektorius-konsultantas Vitalijus Masarnovskis. Vizito tikslas – susipažinti su Tarnybos struktūra, funkcijomis ir veterinarijos teisės aktais, kad galėtų Lietuvos patirtį panaudoti vykdant reorganizaciją Baltarusijos valstybinėje veterinarijos tarnyboje.

- Spalio 18–22 d. Tarnyboje, pagal techninės paramos projektą „ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo koordinavimo Ukrainoje administracinių gebėjimų stiprinimas“, lankėsi Ukrainos Valstybinio teisės derinimo departamento (SDLA) tarnautojai.

- Lapkričio 16–17 d. – Moldovos Veterinarijos tarnybos delegacija. Vizito tikslas – susipažinti su Lietuvos patirtimi vykdant gyvulių ženklimą, kontroliuojant gyvulių judėjimą, gyvūninių produktų atsekamumą.

- Gruodžio 20–21 d. – Aleksandr Kutsko, Baltarusijos Respublikos žemės ūkio ir maisto ministerijos Vyriausiosios veterinarijos valdybos viršininko pavaduotojo vadovaujama delegacija. Vizito tikslas – aptarti 2011 m. pasiūlytą programą įgyvendinimą Baltarusijos Respublikoje (50 km pasienio zonoje) ir kitus aktualius klausimus.

- 2010 m. rugsėjo 14 d. Tarnyba išsiuntė JAV Žemės ūkio departamento Maisto saugos ir inspektavimo tarnybai papildomą savęs įvertinimo klausimyną dėl ekvivalentiškumo mėsos, paukštienos ir kiaušinių produktų srityje su 21 įmonių, išreiškusių pageidavimą eksportuoti gyvūninę produkciją į JAV, sąrašu.

- 2010 m. rugsėjo 7 d. Tarnyba išsiuntė Brazilijos žemės ūkio, žuvininkystės ir tiekimo ministerijai atsakytą klausimyną apie Lietuvos Respublikos žuvininkystės kontrolės sistemą.

2010 m. Tarnyba dalyvavo 2 Dvynių projektuose ir 6 projektams teikė pasiūlymus konkursui laimėti.

Nuo 2009 m. sausio mėn. iki 2011 m. kovo mėn. Tarnyba, kaip jaunesnysis partneris, kartu su Vokietija vykdo Dvynių projektą Kosove „Maisto saugos ir veterinarijos tarnybų atitikimas Europos Sąjungos normoms“. Pagrindinis šio projekto tikslas – pasiekti, kad Kosovo Maisto ir veterinarijos tarnyba atitiktų ES standartams. 24 Tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų ekspertai dalyvavo šiame projekte ir įvertino maisto ir veterinarijos teisės aktų atitikimą ES teisės aktams, padėjo įgyvendinti užkrečiamųjų ligų stebėsenos ir neatidėliotinių priemonių planus, įgyvendinti gyvūnų gerovės reikalavimus, maisto saugos reikalavimus, sustiprinti pasienio veterinarinę kontrolę ir kt.

Nuo 2009 m. gegužės 11 d. iki 2010 m. gegužės mėn. Tarnyba įgyvendino Europos Komisijos finansuojamą Dvynių projektą Rumunijoje „Nacionalinės sanitarinės maisto ir veterinarinės saugos tarnybos institucinių gebėjimų stiprinimas“, siekiant, kad šios šalies veterinarijos tarnybos galėtų kvalifikuotai stebėti, likviduoti ir kontroliuoti gyvūnų užkrečiamąsias ligas“. Šis projektas Rumunijoje – pirmasis tarptautinis Dvynių projektas, kuriame Tarnyba dalyvavo kaip savarankiškas partneris, padedantis Rumunijos kompetentingai tarnybai įgyvendinti gyvūnų sveikatos reikalavimus. Projekto vykdymo metu išanalizuoti ir pateikti pasiūlymai dėl ES teisės aktų taikymo ir jų įgyvendinimo Rumunijoje. 24 Tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų ekspertai padėjo paruošti visuomenės informavimo strategiją pavojingų gyvūnų užkrečiamųjų ligų protrūkių atvejais. Tarnybos specialistai organizavo Rumunijos

kolegoms praktinius ir teorinius mokymus gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolės klausimais, surengė snukio ir nagų ligos, klasikinio kiaulių maro bei pasiutligės imituotų protrūkių likvidavimo ir kontrolės pratybas, teikė konsultacijas laboratorinės diagnostikos klausimais.

2010 m. Tarnyba kartu su partneriais pateikė 6 pasiūlymus laimėti projektus:

- su Vokietijos kompanija ADT Projekt GmbH ir kitais partneriais dalyvavo ES paskelbtame konkurse EuropeAid/128546/C/SER/MK „Veterinarijos tarnybos gebėjimų, įgyvendinti ES *acquis*, kūrimas Makedonijoje, tačiau atrankos nelaimėjo;

- su Latvijos maisto ir veterinarijos tarnyba, Lietuvos Respublikos maitinės departamentu prie Finansų ministerijos dalyvavo ES paskelbtame konkurse Gruzijoje GE10/ENP-PCA/FI/04 „Nacionalinės maitinės ir sanitarijos-fitosanitarijos pasienio kontrolės sistemos stiprinimas Gruzijoje“, tačiau atrankos nelaimėjo;

- su partneriais dalyvavo ES paskelbtame Dvynių projekto konkurse dėl maisto saugos ir stojimo į Pasaulio prekybos organizaciją (PPO), Kazachstane, tačiau atrankos nelaimėjo;

- dalyvavo ES paskelbtame Dvynių projekto konkurse Azerbaidžane AZ/ENP-PCA/HE/14 „Parama valstybinei veterinarijos tarnybai kuriant nacionalinę gyvulių identifikavimo ir laikymo vietų registravimo sistemą“, tačiau atrankos nelaimėjo;

- dalyvavo ES paskelbtame konkurse MD10/ENP-PCA/AG/06 „Pagalba Moldovai kuriant augalinio maisto saugos normas ir standartus“, tačiau atrankos rezultatai dar nėra paskelbti;

- išsiuntė dokumentus dėl dalyvavimo projekte SALUS (Europos tinklas dėl pagaminto maisto sudėties vystymo riebalų, prisotintų ir trans-riebalų, druskos ir cukraus kiekio sumažinimo atžvilgiu. Ženklinimas ir apsikeitimas gera praktika techniniais ir ekonominiais sudėties aspektais mažose ir vidutinėse įmonėse). Projekto lyderiai: Italijos vartotojų asociacija – CODACONS ir Pjemonto žemės ūkio pramonės inovacijų centras – TECONOGRANDA.

Bendradarbiavimas su Rusijos Federacija ir kitomis Muitų sąjungos šalimis.

2010 m. Rusijos Federacijos federalinės veterinarijos ir fitosanitarijos priežiūros tarnybai ir kitoms Muitų sąjungos šalių kompetentingoms tarnyboms veiklos klausimais išsiųsta 80 Tarnybos raštų.

2010 m. į lietuvių kalbą išversti, atspausdinti Europos Komisijos ir Rusijos Federacijos suderinti 6 veterinarijos sertifikatų pavyzdžiai (po 150 vienetų kiekvieno sertifikato) ir išsiųsti Rusijos Federacijos federalinės veterinarijos ir fitosanitarijos priežiūros tarnybai.

Tarnyba nuolat teikė išsamią informaciją Rusijos Federacijos federalinės veterinarijos ir fitosanitarijos priežiūros tarnybai apie vykdytą klasikinio kiaulių maro ligos židinio likvidavimo eigą ir rezultatus ir praėjus daugiau nei metams nuo paskutinio klasikinio kiaulių maro atvejo pasireiškimo Panevėžio rajone, Rusijos Federacijos federalinės veterinarijos ir fitosanitarijos priežiūros tarnyba 2010 m. gruodžio 21 d. atšaukė apribojimą vežti kiaules iš Panevėžio rajono į Rusijos Federaciją.

Nuo 2010 m. liepos 1 d. įsigaliojusius Muitų sąjungos teisės aktų reikalavimams dėl įmonių įrašymo į Muitų sąjungos 3-ųjų šalių registrą, Tarnyba 2010 m. lapkričio 23-27 d. suorganizavo jungtinės Muitų sąjungos inspektorių grupės inspekciją Lietuvos įmonėse, siekiančiose eksportuoti savo produkciją į Muitų sąjungos šalis. Tai antra inspekcija, kuri buvo vykdoma ES šalyse, pagal naujai įsigaliojusius Muitų sąjungos teisės aktų reikalavimus.

Tarnyba, atsižvelgusi į įmonių prašymus ir siekdama, kad daugiau įmonių galėtų eksportuoti savo produkciją į Rusijos Federaciją bei Muitų sąjungą, įvertino įmonių atitiktį Muitų sąjungos teisės aktų reikalavimams, organizavo Muitų sąjungos inspektorių grupės darbą Lietuvoje ir 2010 m. lapkričio 23-27 d. jungtinė Muitų sąjungos inspektorių grupė (Rusijos ir Baltarusijos kompetentingų tarnybų ekspertai) įvykdė 10 Lietuvos įmonių inspekciją. Oficialiai Tarnyba dar nėra gavusi inspekcijos išvadų.

2010 m. gruodžio mėnesio duomenimis į Rusijos Federaciją eksportuoti gali 110 Lietuvos ūkio subjektų (2009 m. eksportuoti į Rusijos Federaciją turėjo teisę 99 Lietuvos ūkio subjektai).

Tarnybos darbuotojų mokymai ir kvalifikacijos kėlimas.

2010 m. mokymuose dalyvavo 1526 Tarnybos, Instituto, Maisto ir veterinarijos vidaus audito ir teritorinių VMVT specialistai (iš jų 1408 Lietuvoje ir 118 užsienyje).

Pagal 2010 m. valstybinės maisto ir valstybinės veterinarinės kontrolės specialistų mokymų programą, 2010 m. buvo planuota praveisti 23 mokymus, o praveista 18 mokymų, t.y. 78 proc. visų planuotų mokymų. Likusius 5 mokymus, patvirtintus pagal 2010 m. valstybinės maisto ir valstybinės veterinarinės kontrolės specialistų mokymų programą, numatyta praveisti 2011 metais.

76 Tarnybos ir teritorinių VMVT specialistai dalyvavo pagal Europos Komisijos mokymų programą „Geresnis mokymas siekiant užtikrinti saugų maistą“ organizuojamuose 22 temų mokymuose.

2010 m., rengiantis 2013 m. Lietuvos pirmininkavimui ES, Tarnyba organizavo 20 savo specialistų mokymus.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	Rezultato:			
R-02-01-01	1. Didės socialinių partnerių, visuomenės ir verslo subjektų pasitikėjimas Tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų veikla.	85 %	77 %	91 %
R-02-01-02	2. Daugiau Tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų veiklos sričių bus tvarkoma elektroniniu būdu, siekiant užtikrinti Tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų veiklos skaidrumą, gerės informacijos prieiga įvairioms socialinėms grupėms, greites Tarnybos socialinių partnerių aptarnavimas, nes daug Tarnybos dokumentų ir paraiškų galės būti pildoma internetu.	85 %	85 %	100 %
	Produkto:			
P-02-01-01-01	1. Tarnyboje ir jai pavaldžiose įstaigose naujai akredituotų maisto, gyvūnų sveikatingumo, gyvūnų gerovės, pašarų, importo bei tranzito kontrolės sričių skaičius.	6	6	100 %
P-02-01-01-02	2. Tarnyboje ir jai pavaldžiose įstaigose išlaikytų jau akredituotų maisto, gyvūnų sveikatingumo, gyvūnų gerovės, pašarų, importo bei tranzito kontrolės sričių skaičius.	52	65	125 %
P-02-01-01-03	3. Valstybinės maisto ir veterinarijos kontrolės dokumentų, parengtų vadovaujantis rizikos vertinimo išvadomis, skaičius.	8	11	137 %
P-02-01-02-04	4. Tarnyboje ir jai pavaldžiose įstaigose įdiegtų naujų ir modifikuotų informacinių sistemų skaičius.	19	19	100 %
P-02-01-02-05	5. Parengtų informacinių leidinių skaičius, paskelbtos ir išplatintos Tarnybos interneto svetainėje informacijos skaičius.	8	8	100 %
P-02-01-02-06	6. Parengtų visuomenei ir kitiems socialiniams partneriams prieinamų Tarnybos teisės aktų projektų skaičius.	50	70	140 %
P-02-01-02-07	7. Elektroniniu būdu tvarkomų ir išduodamų dokumentų procentas.	60 %	60 %	100 %
P-02-01-02-08	8. Tarnybos interneto svetainės atitikimo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480 patvirtintiems Bendriesiems reikalavimams valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms lygis.	90 %	90 %	100 %

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
P-02-01-02-09	9. Suorganizuotų renginių Tarnybos socialiniams partneriams maisto ir veterinarijos reikalavimų, vartotojų teisių apsaugos klausimais skaičius.	80	55	69 %
	Rezultato:			
R-02-02-01	1. Bus laiku perkeltos į nacionalinę teisę visos ES direktyvos ir jų pakeitimai, reglamentuojantys valstybinę maisto (pašarų) ir veterinarinę kontrolę rinkoje ir importo metu.	100 %	100 %	100 %
R-02-02-02	2. Bus siekiama atstovauti nagrinėjant prioritetinius Tarnybos kompetencijai priskirtus klausimus ES institucijų gyvūnų sveikatos, gerovės ir maisto grandinės darbo organuose.	100 %	100 %	100 %
R-02-02-03	3. Bus siekiama daugiau dalyvauti projektų konkursuose ir laimėti tarptautinius projektus, pasirašyti daugiau bendradarbiavimo sutarčių su ES ir trečiųjų valstybių atitinkamomis institucijomis.	5	6	120 %
	Produkto:			
P-02-02-01-01	1. Dalyvautų Tarnybos reguliavimo sričiai priskirtų prioritetinių ES institucijų darbo organų posėdžių skaičius.	200	149	75 %
P-02-02-01-02	2. Suderintų su Tarnybos socialiniais partneriais ir pateiktų ES darbo organuose Lietuvos pozicijų dėl teisės aktų ar jų keitimo skaičius.	50	60	120 %
P-02-02-02-03	3. Kvalifikaciją kėlusius Tarnybos specialistų skaičius.	850	1380	162 %
P-02-02-02-04	4. Lietuvoje Tarnybos suorganizuotų tarptautinių renginių skaičius.	1	1	100 %
P-02-02-03-05	5. Tarnybos prarastų mokymų skaičius trečiųjų šalių kompetentingų institucijų specialistams.	20	24	120 %
P-02-02-04-06	6. Vykdytą Vystomojo bendradarbiavimo politiką maisto ir veterinarijos srityse, Tarnybos specialistų atliktų misijų skaičius.	1	0	0 %
P-02-02-05-07	7. Lietuvos pirmininkavimui ES 2013 m. rengiamų specialistų skaičius.	20	20	100 %

Paaiškinimai dėl nepasiektų arba viršytų vertinimo kriterijų reikšmių:

Vertinimo kriterijus R-02-01-01 nepasiekė strateginiame veiklos plane numatytos reikšmės, nes 2010 m. Tarnybos veikla kai kuriose žiniasklaidos priemonėse buvo nušviečiama neigiamai. Pažymėtina, kad TV laidų reporteriams išsakyta Tarnybos nuomonė, kontrolės duomenys, atsakomybės ribos iš dalies neutralizuodavo viešoje erdvėje skleidžiamą neigiamą kontekstą. Tačiau Tarnybos specialistų pasisakymai vadinamosiose tiriamosios publicistikos laidose buvo pateikiami tendencingai, o šių laidų reporteriai, turėdami išankstinę neigiamą nuostatą, formavo neigiamą Tarnybos ir jos specialistų įvaizdį, mažino pasitikėjimą ja.

Vertinimo kriterijus P-02-01-02-06 viršijo strateginiame veiklos plane numatytą reikšmę, nes padidėjo Tarnybos socialinių partnerių aktyvumas teisėkūros srityje. Taip pat pakitus teisiniam reglamentavimui verslo skatinimo srityje, padidėjo kompetentingų institucijų, su kuriomis derintini projektai, skaičius.

Vertinimo kriterijus P-02-01-02-09 nepasiekė strateginiame veiklos plane numatytos reikšmės, nes dėl biudžeto lėšų trūkumo buvo organizuota mažiau renginių.

Vertinimo kriterijus P-02-02-01-01 nepasiekė strateginiame veiklos plane numatytos reikšmės, buvo taupytytos Tarnybos biudžeto lėšos.

Vertinimo kriterijus P-02-02-02-03 viršijo strateginiame veiklos plane numatytą reikšmę, nes tie patys specialistai kvalifikaciją kėlė ne vienuose mokymuose.

Vertinimo kriterijus P-02-02-04-06 nepasiekė strateginiame veiklos plane numatytos reikšmės, nes 2010 m. nebuvo pasirašyta nei vieno Vystomojo bendradarbiavimo projekto.

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	6041	6041	100 %
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	6041	6041	100 %
iš jo:	6041	6041	100 %
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos	-	-	-
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos	-	-	-
2. Kiti šaltiniai	-	-	-

71.11 programa „Specialioji užkrečiamųjų ligų kontrolės programa (ES lėšos)“

Gyvūnų užkrečiamųjų ligų situacija pasaulyje ir vykstantys globalizacijos procesai, išsiplėtę prekybos ryšiai importuojant maisto produktus ir jų žaliavas, vykstantis gyvūnų judėjimas ir prekyba jais sudaro potencialų pavojų, kad į ES iš trečiųjų šalių gali patekti gyvūnai ir gyvūniniai produktai, pernešantys gyvūnų užkrečiamąsias ligas. Kontroliuojant gyvūnų užkrečiamąsias ligas, mažinamas ligų išplitimo pavojus ne tik Lietuvos Respublikoje, bet ir ES. Gyvūnų sveikatos užtikrinimas, maisto sauga yra prioritetinės sritys, kurioms skiriamas ypatingas dėmesys ES. Vykdamas ES teisės aktus ir siekiant, kad Lietuvai būtų ko-finansuotos gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolės išlaidos, būtina vykdyti gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolę. Galvijų spongiforminės encefalopatijos, bruceliozės, tuberkuliozės, leukozės, mėlynojo liežuvio ligos, pasiutligės ir kitų ligų tyrimai turi būti atliekami siekiant užtikrinti laisvą gyvūnų ir gyvūninių produktų tiekimą ES rinkai bei eksportą į trečiąsias šalis.

Programos tikslas – užtikrinti efektyvią gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėseną ir kontrolę, naudojant ES teikiamą finansinę pagalbą.

Įgyvendinant programos tikslą, Tarnyba Europos Komisijai pateikė gyvūnų ligų ir tam tikrų užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų likvidavimo ir stebėsenos programas ir 2010 m. gavo bendrąjį finansavimą pasiutligės ir enzootinės galvijų leukozės likvidavimui, užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų, veislinių ir dedeklių vištų zoonozijų ir mėlynojo liežuvio ligos stebėsenai. Galvijų spongiforminė encefalopatija, bruceliozė, tuberkuliozė, leukozė, mėlynojo liežuvio liga ir pasiutligė yra ir gyvūnams, ir žmonėms pavojingos ligos, todėl stebėsenai, prevencijai ir kontrolei turi būti skiriamas ypatingas dėmesys.

2010 m. dėl galvijų spongiforminės encefalopatijos ištirti 87525 galvijų galvos smegenų mėginiai. Teigiamų nenustatyta.

Kaip ir kiekvienais metais, taip ir per 2010 m. pavasarinį ir rudeninį laukinių gyvūnų vakcinacijos etapus nupirkta išmėtymui po 1,3 mln. jaukų už 1 116 830 Lt iš viso per metus

nupirka 2,6 mln. jaukų už 2 233 660 Lt. Už išmėtytą vienam etapui skirta 350 000 Lt, viso per metus – 700 000 Lt. Per metus laukinių gyvūnų vakcinacijai sunaudota 2933660 Lt.

Pasiutligės efektyvumui nustatyti Institutui skirta 100 000 Lt. Teritorinėms VMVT pasiutligės stebėsenai ir likvidavimui skirta 150 000 Lt.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	Rezultato:			
R-71-01-01	1. Visos ES skiriamos lėšos bus naudojamos pasiutligės likvidavimo priemonėms įsigyti ir ypač pavojingų užkrečiamųjų gyvūnų ligų laboratoriniams tyrimams atlikti.	100 %	100 %	100 %
	Produkto:			
P-71-01-01-01	1. Atliktų gyvūnų ligų ir tam tikrų užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų laboratorinių tyrimų skaičius ir kompensuota suma.	110000 2846250 Lt	87525 3774679,99 Lt	80 %
P-71-01-01-02	2. Įsigytų jaukų su pasiutligės vakcina laukiniams gyvūnams skaičius ir kompensuojama suma.	2,6 mln. jaukų 3795000 Lt	2,6 mln. jaukų 2933660 Lt	100 %

Paaškinimai dėl nepasiektų arba viršytų vertinimo kriterijų reikšmių:

Vertinimo kriterijus P-71-01-01-01 nepasiekė strateginiame veiklos plane numatytos reikšmės, nes ji tiesiogiai susijusi su paskerstų galvijų skaičiumi, o 2010 m. galvijų buvo paskersta mažiau, negu 2009 m.

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	12000	11999,9	100 %
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:			
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos	12000	11999,9	100 %
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos	-	-	-
2. Kiti šaltiniai	-	-	-

III. PLANUOJAMO LAIKOTARPIO VEIKLOS PRIORITETAI

2011 m. Tarnyba savo veikloje kelia šiuos veiklos prioritetus:

- Gerinti Tarnybos įvaizdį ir kelti visuomenės pasitikėjimą ja.
- Didinti kontrolės procedūrų įgyvendinimo efektyvumą, mažinti kontrolės kaštus.
- Tobulinti „Valdžios elektroninių vartų“ sistemos funkcionavimą.
- Vystyti ir modernizuoti informacines technologijas, vykdyti elektroninės valdžios įgyvendinimo priemones, užtikrinti vartotojų švietimą ir informavimą, informacinių sistemų, registru, duomenų bazių tobulinimą.
 - Mažinti administracinę naštą ūkio subjektams.
 - Siekti laisvos nuo Aujesko ligos, galvijų tuberkuliozės, bruceliozės ir enzootinės leukozės šalies statuso ir pasiutligės laukinių gyvūnų populiacijoje likvidavimo.
 - Atstovauti LR interesus pagal Tarnybai priskirtą kompetenciją remiantis prioriteto principu ES institucijose ir jų darbo grupėse.
 - Siekti Tarnybos kokybės sistemos re-akreditacijos.
 - Griežtinti iš trečiųjų šalių importuojamuose maisto produktuose genetiškai modifikuotų organizmų kontrolę.
 - Ypatingą dėmesį skirti maisto produktų sudėties ir deklaruojamų kokybės rodiklių kontrolei.
 - Ypatingą dėmesį skirti *Listeria monocytogenes* paplitimo tam tikrose pagamintuose gyvūniniuose maisto produktuose stebėsenai.
 - Vykdyti ekologiškų augalinių produktų, daržovių stebėseną, nustatant nitratų kieki juose.
 - Ypatingą dėmesį skirti šachtinių šulinių geriamojo vandens cheminės ir mikrobiologinės taršos laboratorinei kontrolei bei vandenviečių priežiūros kontrolei.
 - Kelti Tarnybos darbuotojų kvalifikaciją, stiprinti jų administracinius gebėjimus.

Direktorius

Jonas Milius